Οι δοκιμασίες του Μοχάμεντ Άλι | Προβολή HUMBA!

αναδημοσίευση από HUMBA!

“Οι Δοκιμασίες του Μοχάμεντ Άλι” | Παρασκευή 10 Ιανουαρίου έως Κυριακή 12 Ιανουαρίου στο Σινέ Μικρόκοσμος

Η ταινία ***Οι δοκιμασίες του Μοχάμεντ Άλι*** εξετάζει το ισόβιο ταξίδι πνευματικής μεταμόρφωσης του Άλι. Από τις ρίζες του στο Λουίβιλ, και τα χρόνια της εξορίας, ωσότου να λάβει το Μετάλλιο της Ελευθερίας από τον Προέδρο των Ηνωμένων Πολιτειών, η ταινία παρακολουθεί τη διαδρομή του Άλι από ποιητή σε παρία και από εκεί σε παγκόσμιο πρεσβευτή της ειρήνης. Σε κάθε στάδιο, οι προκλήσεις που είχε να αντιμετωπίσει ο Άλι έφταναν πολύ πιο μακριά από τα όρια του ρινγκ και **περιλάμβαναν ζητήματα εξουσίας, φυλής, στράτευσης, και ταυτότητας** με τα οποία όλοι μας ερχόμαστε αντιμέτωποι. *Οι δοκιμασίες του Μοχάμεντ Άλι* **δεν είναι μια ταινία για την πυγμαχία και δεν περιλαμβάνει τις καλύτερες στιγμές της πυγμαχικής του καριέρας**. Αντίθετα, εστιάζει στις πιο δύσκολες περιόδους της ζωής του Άλι: στην απόφασή του να ενταχθεί σε μια αμφιλεγόμενη θρησκευτική οργάνωση, στον αγώνα του να ανατρέψει την πενταετή ποινή φυλάκισης για την άρνησή του να υπηρετήσει στον αμερικανικό στρατό, και στην πάλη του με τη νόσο του Πάρκινσον.

Ενώ άλλες ταινίες για τον Άλι επικεντρώνονται στα ηρωικά του κατορθώματα εντός του ρινγκ και παράλληλα υποβαθμίζουν τραγικά ορισμένες από τις πιο αξιοσημείωτες, προκλητικές και σημαντικές πτυχές της ζωής του, όπως τη σχέση του με τους χρηματοδότες του, το Έθνος του Ισλάμ και την μουσουλμανική του πίστη. Οι περισσότεροι από τους συνεντευξιαζόμενους δεν έχουν εμφανιστεί σε καμία ταινία για τον Άλι μέχρι πρότινος, ωστόσο διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στην ιστορία της ζωής του και του παγκόσμιου αντίκτυπού του . Πριν γίνει το πιο αναγνωρίσιμο

πρόσωπο του πλανήτη, **ο Κάσιους Κλέι έγινε ο Μοχάμεντ Άλι** και βρέθηκε στο επίκεντρο των συγκρούσεων που αφορούσαν τη φυλή, τη θρησκεία, και την εναντίωση στον αμερικανικό στρατό κατά τη διάρκεια του πολέμου το Βιετνάμ. Το 1964, όταν ήταν 22 ετών και χρυσός ολυμπιονίκης, κέρδισε τον πρώτο του τίτλο στη κατηγορία βαρέων βαρών, φωνάζοντας, «Συγκλόνισα τον κόσμο!» Ωστόσο, αυτό ήταν μόνο η αρχή. Σύντομα θα ανακοίνωνε πως είναι μουσουλμάνος, μέλος του Έθνους του Ισλάμ, και πως θα αποκτούσε καινούργιο όνομα: Μοχάμεντ Άλι. Όταν ο Άλι κλήθηκε να πολεμήσει στο πόλεμο του Βιετνάμ, εξέφρασε την αντίστασή του με τον πιο χαρακτηριστικό τρόπο: «*Όχι, δεν θα ταξιδέψω 10.000 μίλια για να διαιωνιστεί η κυριαρχία των λευκών δουλοκτητών επί των σκουρόχρωμων λαών της Γης*.»

Το 1967, αφότου η κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών αρνείται στον Άλι το δικαίωμα της άρνησης στράτευσης λόγω συνείδησης, αυτός δεν δέχεται να καταταγεί. Η κυβέρνηση καταδικάζει τον Άλι για ανυποταξία, επιβάλλοντάς του ποινή πενταετούς φυλάκισης και ανακαλεί το διαβατήριό του. Του απαγορεύεται να πυγμαχεί και του αφαιρείται ο τίτλος του. Ξεκινά να ζει σαν εξόριστος εντός των Ηνωμένων Πολιτειών, διασύρεται από άκρη σε άκρη εντός της χώρας, ενώ μετατρέπεται σε διεθνές σύμβολο αντίστασης για έναν άδικο πόλεμο. Καθώς ο Άλι υποβάλλει τη μία έφεση μετά την άλλη, μέχρι το Ανώτατο Δικαστήριο, υποστηρίζει την οικογένειά του μέσω μιας πανεθνικής περιοδείας ομιλιών, εντός μιας χώρας που διχάζεται από έναν πόλεμο στο εξωτερικό και από τον ρατσισμό στο εσωτερικό. Το σπάνιο και καθηλωτικό αρχειακό υλικό των πύρινων λόγων του Άλι στις πανεπιστημιουπόλεις και οι έντονες συζητήσεις κατά τη διάρκεια των τηλεοπτικών του εμφανίσεων, τον δείχνουν να παρουσιάζει τα πιστεύω του χωρίς φόβο καθώς μάχεται για ελευθερία.

Οι δοκιμασίες του Μοχάμεντ Άλι **μελετούν σε βάθος μια εποχή, όπου ένας αναδυόμενος υπεραθλητής επιλέγει την πίστη και τη συνείδηση αντί της φήμης και του πλούτου.** Το μένος που αντιμετώπισε από την κοινή γνώμη της Αμερικής, οργισμένη από την εναντίωση του στον πόλεμο του Βιετνάμ και απρόθυμη να δεχθεί τη μεταστροφή του στο Ισλάμ, έχει παγκόσμιες συνέπειες για τις γενιές που ενηλικιώνονται σήμερα εν μέσω σύγχρονων ρήξεων που αφορούν την ελευθερία, την πίστη και τις στρατιωτικές συγκρούσεις. Το αρχειακό υλικό φωτίζει τις συνιστώσες της ζωής του Άλι που τον στήριξαν και του εναντιώθηκαν, συμπεριλαμβανομένων των μεντόρων του, του Μάλκολμ Χ και του Ελάιτζα Μοχάμεντ, αλλά και των επικριτών του, όπως ο Τζάκι Ρόμπινσον και ο Τζο Λούις. Οι συνεντεύξεις που πάρθηκαν αποκλειστικά για αυτή την ταινία παρουσιάζουν αυτούς που ήταν εκεί: τον αδερφό του, Ραμάν, τη σύζυγό του, Καλίλα Καμάτσο-Άλι, τον συντάκτη των *New York Times*, Ρόμπερτ Λίπσαϊτ και τον ηγέτη του Έθνους του Ισλάμ, Λούις Φάρακαν.

Αυτό που αναδύεται είναι η κρυφή ιστορία του Μοχάμεντ Άλι.

"Το καλύτερο ντοκιμαντέρ για τον Μοχάμεντ Άλι και, τολμώ να πω , τα έχω δει όλα"

Dave Zirin, **The Nation**

FB event : https://www.facebook.com/events/2575168429381900/

(από το επίσημο Δελτίο Τύπου του "The Trial of Mohammed Ali" παραγωγής της ανεξάρτητης μη-κερδοσκοπικής Kartemquin Films & σκηνοθεσίας Bill Siegel – γνωστού για το ντοκιμαντέρ του σχετικά με τη νεολαίιστικη επαναστατική ομάδα στις ΗΠΑ " The Weather Underground ")

"Η αναπηρία είναι το πρόταγμα για μια κοινωνία που κατανοεί τον εαυτό της" (συνέντευξη)

συνέντευξη και επιμέλεια από τον Στέφανο Μπατσή

Ας μην κρυβόμαστε! Οι χώροι μας, οι πολιτικές πρωτοβουλίες που παίρνουμε, τα υλικά μας, ο πολιτισμός που παράγουμε και απευθύνουμε στην κοινωνία, είναι στη συντριπτική του πλειονότητα μη προσβάσιμος στα ανάπηρα υποκείμενα. Παράλληλα, είμαστε ιδιαίτερα πίσω σε συζητήσεις, στοχασμό και παρεμβάσεις σχετικά με τα δικαιώματα των αναπήρων, την προσβασιμότητα, την κοινωνική ερμηνεία του ζητήματος. Η υστέρηση αυτή συμβαίνει σε μια περίοδο όπου η κρατική διαχείριση της αναπηρίας εξακολουθεί να υπονομεύει κάθε δικαίωμα στην αξιοπρέπεια και το ζήτημα συνεχίζει να εντοπίζεται και να περιορίζεται αποκλειστικά στην ατομική σφαίρα, αποστερώντας το από τις κοινωνικές του συνδηλώσεις. Πέρυσι, περίπου τέτοιο καιρό, στη ραδιοφωνική Βαβυλωνία είχαμε επιλέξει να ανοίξουμε το διάλογο γύρω από την αναπηρία, να συζητήσουμε αλλά κυρίως να ακούσουμε, με αφορμή την παράσταση "Πιο δυνατός κι από τον Σούπερμαν". Φέτος, πάλι το θέατρο μας βάζει σε κίνηση και

σκέψη. Έτσι, στο πλαίσιο των δράσεων της οργάνωσης Inter Alia, μια ομάδα μη επαγγελματιών ηθοποιών χρησιμοποιεί ως εργαλείο το Νομοθετικό θέατρο, για να χτίσει την παράσταση Βάση στην Πρόσβαση: το θέατρο νομοθετεί μια προσβάσιμη κοινωνία η οποία αποσκοπεί στην ευαισθητοποίηση σχετικά με το ζήτημα της προσβασιμότητας, στην ενθάρρυνση της συζήτησης, στη διαβούλευση και στο σχηματισμό πολιτικών προτάσεων μέσω της διάδρασης με το κοινό. Η ιδέα μας εξέπληξε και μας εντυπωσίασε -άλλωστε δεν φημιζόμαστε για τις θεατρικές μας γνώσει. θελήσαμε να αναδείξουμε αυτή τη δουλειά και να απευθύνουμε ορισμένα ερωτήματα πιάνοντας ένα νήμα ενασχόλησης με την αναπηρία και την προσβασιμότητα, το οποίο είναι μεν μικρότερο απ' όσο θα 'πρεπε αλλά τουλάχιστον έχει αρχίσει να ξετυλίγεται.

Παρακάτω μπορείτε να διαβάσετε όσα ενδιαφέροντα μας απάντησαν οι συντελεστές της παράστασης, ενώ επισκεπτόμενοι τον παραπάνω ενεργό σύνδεσμο, θα μάθετε όλα όσα πρέπει σχετικά με ένα εγχείρημα στο οποίο αξίζει στήριξη κι ενεργός συμμετοχή.

Βαβυλωνία: Έχουμε ακούσει πολλά και διάφορα κατά καιρούς, αλλά είναι η πρώτη φορά που διαβάζουμε για το Νομοθετικό θέατρο, οπότε, για αρχή, θα θέλαμε να ακούσουμε λίγα περισσότερα. Ποια η ιστορία του; Σε τι αποσκοπεί; Γιατί να νομοθετεί το θέατρο;

Απάντηση: Το Νομοθετικό θέατρο είναι μια τεχνική που αναπτύχθηκε από τον Augusto Boal (1931-2009), τον Βραζιλιάνο σκηνοθέτη και θεωρητικό που ίδρυσε το διεθνές κίνημα «θέατρο του Καταπιεσμένου». Ο Boal γεννιέται σε μια Βραζιλία που διοικείται από δικτατορικά καθεστώτα, τα οποία εφαρμόζουν ένα σκληρό καπιταλιστικό μοντέλο που έχει αντίκτυπο στην οικονομία της χώρας μέχρι και σήμερα. Η Βραζιλία χαρακτηρίζεται από τεράστιες οικονομικές αντιθέσεις, όπου μεγάλο τμήμα του πληθυσμού ζει κάτω από τα όρια της φτώχειας. Είναι μια χώρα πολυπολιτισμική, ο λαός της οποίας είναι μείγμα πολλών φυλετικών και εθνικών ομάδων. Την περίοδο της ανάπτυξης του θεάτρου του Καταπιεσμένου, το πολιτικό σύστημα έχει δώσει

σημαντικά δείγματα διαφθοράς και ανάμειξης με εγκληματικές οργανώσεις που ασχολούνται κατά βάση με το εμπόριο ναρκωτικών. Αστυνομία, παρακράτος και οργανωμένο έγκλημα έχουν διαμορφώσει μια κοινωνία ιδιαίτερα ανεκτική στη βία, η οποία συχνά είναι ένοπλη και πλήττει τα κατώτερα οικονομικά στρώματα, κυρίως τους κατοίκους των παραγκουπόλεων και τους άστεγους.

Εξόριστος από τη στρατιωτική χούντα της Βραζιλίας, ο Boal ιδρύει το 1978 το Κέντρο θεάτρου του Καταπιεσμένου στο Παρίσι και αρχίζει να αναπτύσσει τις διάφορες τεχνικές του με βασικότερη το θέατρο Φόρουμ.

Στο Παρίσι, το 1982 ο Augusto Boal συναντά τον Darci Ribeiro, ο οποίος μόλις έχει εκλεγεί Αντικυβερνήτης του Ρίο ντε Τζανέιρο και ένας από τους κεντρικούς πολιτικούς στόχους του είναι η δημιουργία Διαπολιτισμικών Κέντρων Λαϊκής Εκπαίδευσης, δηλαδή εκπαιδευτικών κέντρων για όλο τον ανήλικο πληθυσμό της χώρας, όπου θα καλύπτονται οι αναπτυξιακές, παιδαγωγικές και ψυχαγωγικές ανάγκες των παιδιών και θα τους παρέχεται τροφή και ιατρική υποστήριξη. Στα μέσα του 1986 ο Boal επιστρέφει στη Βραζιλία, όπου κατορθώνει να συγκεντρώσει 35 εμψυχωτές και να τους εκπαιδεύσει στις τεχνικές του θεάτρου Φόρουμ. Ετοιμάζουν ένα ρεπερτόριο αποτελούμενο από πέντε μικρές σε διάρκεια παραστάσεις με θεματικές που αφορούν τους εμψυχωτές, τις οικογένειες τους και τις κοινότητες στις οποίες ζουν, όπως η ανεργία, η υγεία, η στέγαση, η σεξουαλική βία, η αιμομιξία, η καταπίεση των γυναικών και των νέων ανθρώπων, η ψυχική υγεία και τα ναρκωτικά. Οι παραστάσεις αυτές παρουσιάζονται στα Διαπολιτισμικά Κέντρα Λαϊκής Εκπαίδευσης, τα οποία συνήθως στεγάζονται στα δημόσια σχολεία. Οι αίθουσες σίτισης διαμορφώνονται πρόχειρα σε χώρο παραστάσεων που φιλοξενεί έως και 400 μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικούς, εργαζόμενους στο σχολείο και μέλη της κοινότητας. Ο συντονιστής/joker παρουσιάζει αρχικά τις αρχές και λειτουργίες του θεάτρου του Καταπιεσμένου, κάνει μερικές ασκήσεις με τους ηθοποιούς και το κοινό και στη συνέχεια, όταν όλοι έχουν μπει στο κλίμα, παρουσιάζονται οι πέντε σύντομες σκηνές. Το κοινό επιλέγει τις

δύο-τρεις σκηνές που βρίσκει περισσότερο ενδιαφέρουσες και ακολουθεί η διαδικασία του φόρουμ, όπου παρουσιάζονται αυτοσχεδιαστικά διαφορετικές λύσεις για κάθε σκηνή καταπίεσης και αδικίας με την παρέμβαση του κοινού.

> *Όσοι από το κοινό το επιθυμούν καλούνται να ανεβούν στη σκηνή, καθένας ξεχωριστά, και να παρουσιάσουν θεατρικά τις απόψεις και τις προτάσεις τους.*

Στόχος είναι, πέρα από την αισθητική θεατρική απόλαυση, οι θεατές να καλλιεργήσουν τις προσωπικές τους εκφραστικές ικανότητες και την επιθυμία συμμετοχής στις δημοκρατικές διαδικασίες. Το εγχείρημα διακόπτεται όταν ο Darci Ribeiro χάνει τις εκλογές, όμως ο Boal παραμένει στη Βραζιλία και προσπαθεί να κρατήσει το θέατρο του Καταπιεσμένου ζωντανό. Στις εκλογές του 1992 η ομάδα του Boal αποφασίζει να στηρίξει την προεκλογική εκστρατεία του Εργατικού Κόμματος (PT). Μάλιστα ο ίδιος ο Boal εκλέγεται νομοθετικός σύμβουλος (vereador) στο δημοτικό συμβούλιο του Ρίο ντε Τζανέιρο. Κατά την προεκλογική εκστρατεία όσο και κατά τη διάρκεια της θητείας του, ο Boal χρησιμοποιεί μια εξέλιξη του θεάτρου Φόρουμ, την οποία ονομάζει Νομοθετικό θέατρο. Οι πολίτες μέσω διαφόρων ενώσεων και φορέων, για παράδειγμα στις γειτονιές ή οι εργάτες στα συνδικάτα, συγκεντρώνονται σε ένα είδος λαϊκής συνέλευσης, όπου επεξεργάζονται τα προβλήματά τους μέσα από διαδραστικές θεατρικές παραστάσεις και προτείνουν νομοθετικές ρυθμίσεις προς το Δημοτικό Συμβούλιο. Δεκατρείς τέτοιες διατάξεις που προτάθηκαν κατά τις παραστάσεις-συνεδρίες του Νομοθετικού θεάτρου ψηφίστηκαν τελικά και έγιναν νόμοι του Ρίο ντε Τζανέιρο.

Η βασική ιδέα πίσω από το Νομοθετικό θέατρο είναι το γεγονός ότι σε μια κοινωνία, όπου υπάρχουν εξουσιαστικές σχέσεις που κατά το θέατρο του Καταπιεσμένου περιγράφονται ως σχέσεις καταπιεστή-καταπιεζόμενου, αυτός που τελικά νομοθετεί είναι ο καταπιεστής. Υπάρχει, λοιπόν, η ανάγκη να ενδυναμωθεί η φωνή του καταπιεσμένου και να του δοθεί ένα βήμα, όπου μέσα σε ένα

ασφαλές περιβάλλον θα μπορεί να παρουσιάσει τις απόψεις του, να συνδιαλλαγεί και τελικά να συνδιαμορφώσει μια πολιτική πρόταση. Με τον τρόπο αυτό το θέατρο του Καταπιεσμένου συμβάλλει στη διαμόρφωση μιας κουλτούρας «εκ των κάτω» πολιτικών διαδικασιών.

Β: Η αναπηρία αντιμετωπίζεται και ερμηνεύεται ως ένα κατεξοχήν ατομικό πρόβλημα και η κοινωνική της πλευρά είτε είναι εξοβελισμένη είτε, στην καλύτερη περίπτωση, υπό διαπραγμάτευση. Προτείνετε μία συγκεκριμένη ερμηνεία της αναπηρίας;

Απ.: Στην ομάδα μας θεωρούμε ότι αναπηρία είναι οι περιορισμοί που η κοινωνία επιβάλλει στα μέλη της που έχουν κάποιου είδους σωματική ή πνευματική βλάβη. Σε μια κοινωνία που έχει διαμορφώσει μια εξιδανικευμένη οπτική για την κανονικότητα, οι βλάβες των ατόμων αυτών, εκ γενετής ή επίκτητες, προσδιορίζονται με βάση ιατρικού τύπου δεδομένα, τα οποία όμως προέρχονται από μια κοινωνικά κατασκευασμένη αντίληψη για το τι σημαίνει να είναι κάποιος/α υγιής. Στην πραγματικότητα, τα άτομα με βλάβες δε νοσούν. Η εξάλειψη της διαφορετικότητας των ατόμων με αναπηρία δεν προέρχεται από την ίαση, αλλά από την αποδοχή και τη συμπερίληψη. Για μας, λοιπόν, η αναπηρία είναι μια κοινωνική κατασκευή που έχει ως αποτέλεσμα τον χαρακτηρισμό των ατόμων με βλάβες με όρους ετερότητας και την περιθωριοποίησή τους, όπως άλλωστε συμβαίνει και με άλλες κοινωνικές ομάδες στο πλαίσιο του καπιταλισμού.

> *Πιστεύουμε ότι καθένας και καθεμία από εμάς φέρει ιδιαιτερότητες, τις οποίες φυσικά καλείται να διαπραγματευτεί σε προσωπικό επίπεδο.*

Όμως, η αναπηρία δεν είναι μια προσωπική υπόθεση, αλλά μία πραγματικότητα την οποία η κοινωνία και οι θεσμοί οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη σε όλες τις εκφάνσεις της κοινωνικής και θεσμικής ζωής. Εξαιρετικό εγχειρίδιο κατά τη θεωρητική έρευνα της ομάδας μας υπήρξε το βιβλίο «Αναπηρία και Πολιτική» του

κοινωνιολόγου και ΑμεΑ ακτιβιστή, Michael Olivier, το οποίο μελετήσαμε χάρη στον σύμβουλο της παράστασης Βασίλη Οικονόμου από τη θεατρική ομάδα ΘΕΑΜΑ (Θέατρο Ατόμων με Αναπηρία).

Β.:«Η αναπηρία είναι το πρόταγμα για μια κοινωνία που κατανοεί τον εαυτό της», αναφέρετε πολύ όμορφα στην περιγραφή της δουλειάς σας. Νομίζω ότι αυτή η φράση συμπυκνώνει άριστα πολιτικές σημασίες γύρω από την έννοια της αναπηρίας. Θα μπορούσατε να επεκταθείτε, να εξηγήσετε τη θέση σας;

Απ.: Αυτό που επικρατεί στην κοινωνία μας σήμερα είναι το αφήγημα του ατομισμού του «μέσου ατόμου». Η κοινωνία θεωρείται ως άθροισμα τέτοιου τύπου «κανονικών» υποκειμένων. Χτίζοντας το αφήγημα της κανονικότητας, κάνουμε είδωλα υπερ-ικανούς ανθρώπους και επιχειρούμε να τους μοιάσουμε. Οτιδήποτε λιγότερο μοιάζει ανεπαρκές, επιεικώς, μέσο και γενικά «λιγότερο». Το κοινωνικό και το δομημένο περιβάλλον διαμορφώνονται στη βάση αυτή, αντιμετωπίζοντας ό, τι αποκλίνει ως όχληση ή ως ειδική περίπτωση που εξυψώνει ηθικά οποιονδήποτε της προσφέρει λύση ως φιλάνθρωπος. Η αναπηρία ως ζώσα κατάσταση έρχεται μέσα από τις υλικότητες που μας περιβάλλουν να αποδείξει ότι ο «αυτοκράτορας της κανονικότητας είναι γυμνός». Η πραγματικότητα ότι μέλη της κοινωνίας μας αποκλείονται από τα μέρη και τους χρόνους όπου αυτή εκδηλώνεται, αποδομεί το αφήγημα της κανονικότητας και καθιστά σαφές ότι μια κοινωνία για όλους είναι μια κοινωνία της διαφορετικότητας. Η αναπηρία, ως αναλυτική σκοπιά, δημιουργεί νέες χαράξεις πεδίων προνομίου και συσχετισμών ισχύος, όπως η εργασία ή το φύλο. Έτσι, προσφέρει σε όποιον θέλει να προσεγγίσει την κοινωνία στην πραγματικότητά της μια οπτική για να την ανασυγκροτήσει.

Β.: Οι ριζοσπαστικοί χώροι, τα κινήματα κτλ. καταπιάνονται με χίλια δυο ζητήματα αλλά εξαιρετικά σπάνια με αυτό της αναπηρίας ή της προσβασιμότητας. Χαρακτηριστικό είναι, άλλωστε, πως στη συντριπτική τους πλειονότητα οι χώροι τους, τα υλικά τους, ο πολιτισμός που παράγουν δεν είναι καν προσβάσιμα. Τελικά, μια συγκεκριμένη στάση απέναντι στο

φαινόμενο διαπερνά όλη την κοινωνία;

Απ.: Αναλύοντας αυτή τη πεποίθηση, ξεκινάμε από τα κινήματα που σκεφτόμαστε όταν θεωρούμε ότι ζητήματα αναπηρίας και διαθεματικότητας έχουν αγνοηθεί. Η ιστορία των αγώνων και των διεκδικήσεων αποκαλύπτει πολλούς συμβατούς αγώνες που δεν συναντήθηκαν ποτέ. Σαφώς, προτάγματα προσβασιμότητας μοιάζουν υποεκπροσωπημένα, αν συγκριθούν με εργατικούς αγώνες. Η συζήτηση αυτή μας οδηγεί στο ζήτημα της διαθεματικότητας, κατεύθυνση για την οποία φαίνεται να γινόμαστε όλο και πιο ενήμεροι και ευαίσθητοι. Ωστόσο, υπάρχουν διαθεματικές κινήσεις που δείχνουν τον δρόμο, όπως αυτή των ΛΟΑΤ ΑμεΑ. Ζητούμενο είναι τα κινήματα να βρίσκουν πεδίο συνέργειας, κατανοώντας τι ενώνει τους αγώνες τους. Για να απαντήσουμε ευθέως, αν μοιάζει η αντιμετώπιση κινημάτων και καταπιεστών προς την αναπηρία να είναι ίδια, το κίνητρο φαίνεται διαφορετικό και η ευαισθητοποίηση και παρέμβαση στην κατεύθυνση της διαθεματικότητας φαίνεται να είναι μία πρώτη λύση.

Β.: Το κράτος ακόμη και σήμερα επιλέγει σε πολλές περιπτώσεις να καθιστά αόρατα τα ανάπηρα υποκείμενα. Δείγμα αυτού οι δεκάδες δομές περίθαλψης αναπήρων παιδιών, οι οποίες βρίσκονται σε απομονωμένες περιοχές της χώρας, εκτός αστικούς ιστού -αποκρουστικότερο παράδειγμα φυσικά το κολαστήριο των Λεχαινών. Ποια θα μπορούσε να είναι η διέξοδος από μία τέτοια κατάσταση, εκτός των αιτημάτων για την προσβασιμότητα, πώς θα μπορούσε να αντιμετωπίσει η κοινότητα, η κοινωνία ή το κράτος το ζήτημα της αναπηρίας σε μια λογική αποϊδρυματοποίησης;

Απ.: Το ζήτημα της αντιμετώπισης της διαφορετικότητας από τους θεσμούς ανοίγει μια αναγκαία μα εκτενή συζήτηση. Μία συζήτηση στην οποία η κοινωνία δεν μπορεί να υποκατασταθεί από την ομάδα μας και να εκφραστεί μέσα από μερικές φράσεις. Σαφώς ιδρύματα που κερδίζουν επάξια τον τίτλο του κολαστηρίου είναι καταστάσεις πλήρως αντικοινωνικές. Αυτό το οποίο μπορούμε να πούμε είναι ότι καταστάσεις περιορισμένης προσβασιμότητας είναι, παρότι όχι ομοίως αποτρόπαιες, εξίσου αντικοινωνικές.

Σε αυτό το σκέλος της αντιμετώπισης της διαφορετικότητας από τους θεσμούς είναι που εμείς αξιώνουμε να δημιουργήσουμε χώρο για ζύμωση και έρεισμα για παρέμβαση.

Β.: Τι να περιμένουμε εν τέλει από την παράσταση που ανεβάζετε; Μιλήσαμε αρκετά για πολιτική, για την κοινωνία και καθόλου για το θέατρο και για τη δουλειά σας.

Απ.: Καταρχάς να πούμε στο σημείο αυτό ότι τα μέλη της ομάδας μας δεν είναι επαγγελματίες ηθοποιοί, αντιθέτως όμως είναι ενεργοί δρώντες της Κοινωνίας των Πολιτών και η συγκεκριμένη θεματική της παράστασης πηγάζει από τις προσωπικές ανησυχίες και ευαισθησίες του καθενός μας σε μια κοινωνία που τείνει να καθιστά «αόρατο» το διαφορετικό. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, χτίσαμε τρεις σκηνές/ιστορίες με διαφορετικούς πρωταγωνιστές και χαρακτήρες οι οποίες εξελίσσονται σε διαφορετικό χώρο και πλαίσιο κάθε φορά. Η πρώτη ιστορία διαδραματίζεται στο πανεπιστήμιο με την ηρωίδα μας να είναι μια φοιτήτρια σε αναπηρικό αμαξίδιο. Η δεύτερη ιστορία διαδραματίζεται σε ένα γραφείο μεταξύ τριών συνεργατών που συζητάνε την προσβασιμότητα ενός φεστιβάλ. Τέλος, η τρίτη ιστορία εκτυλίσσεται σε έναν σταθμό του μετρό, με κεντρικό ήρωα ένα τυφλό άτομο.

> *Ο σκοπός των τριών αυτών ιστοριών είναι ακριβώς η προσπάθεια μας να συζητήσουμε και να αναδείξουμε μέσα από το θέατρο του Καταπιεσμένου την έλλειψη καθολικής προσβασιμότητας την οποία βιώνουν τα άτομα με αναπηρία σε κάθε έκφανση της ζωής τους.*

Οι τρεις αυτές ιστορίες είναι μονάχα το έναυσμα διότι ακολουθούνται από μια διαδικασία συζήτησης, διάδρασης και διαβούλευσης με το κοινό. Βεβαίως η παράσταση αυτή είναι το πρώτο σκέλος της δουλειάς μας, καθώς το επόμενο βήμα περιλαμβάνει τη μετατροπή όλων των ιδεών που θα προταθούν από το ίδιο το κοινό σε πολιτικές προτάσεις με σκοπό την άσκηση πολιτικής πίεσης σε όσο το δυνατόν υψηλότερα επίπεδα. Το πλαίσιο για την υλοποίηση του ελπιδοφόρου αλλά και συνάμα

δύσκολου αυτού έργου (δηλαδή όντως το θέατρο μας να νομοθετήσει) παρέχει ο οργανισμός Inter Alia, εταίρος ενός ευρύτερου ευρωπαϊκού σχεδίου δράσης εν ονόματι «Using Theatre to Make Politics» το οποίο πραγματοποιείται παράλληλα σε άλλες 5 ευρωπαϊκές χώρες (Ουγγαρία, Πορτογαλία, Πολωνία, Ρουμανία, Νορβηγία), οι οποίες θίγουν αναλόγως τα τοπικά κοινωνικο-πολιτικά προβλήματα που τους αφορούν, με στόχο πάντα να δημιουργήσουμε όσο το δυνατόν πιο συμπεριληπτικές κοινωνίες.

Μία συνάντηση με τον Βασίλη Λαμπρόπουλο: Θέατρο, Τραγωδία, Επανάσταση | Εκπομπή Βαβυλωνία (audio)

Εκπομπή ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ στο Ραδιόφωνο του The PressProject.

Στην εκπομπή της Βαβυλωνίας στις 19 Ιουλίου οι συντάκτες της Βαβυλωνίας Γιάβορ Ταρίνσκι, Νίκος Ιωάννου μαζί με τον Κωνσταντίνο Πουλή συζήτησαν με τον καθηγητή του Πανεπιστημίου του Μίσιγκαν Βασίλη Λαμπρόπουλο. Μία συζήτηση για την αριστερή μελαγχολία της καινούργιας ελληνικής λογοτεχνίας, το έθνος, την εβραϊκότητα, τη σύγχρονη ποίηση αλλά και την τραγικότητα της επανάστασης, ένα θέμα το οποίο είναι ακόμα πιο επίκαιρο μετά τις πρόσφατες εκλογές.

Ο Βασίλης Λαμπρόπουλος είναι συγγραφέας και Ομότιμος Καθηγητής Νεοελληνικής Φιλολογίας στην Έδρα Καβάφη του Πανεπιστημίου του Μίσιγκαν. Ο ίδιος έχει εκδώσει τα βιβλία: “Literature as National Institution: Studies in the Politics of Modern Greek Criticism” (1988), “The Rise of Eurocentricism: Anatomy of Interpretation” (1993) και “The Tragic Idea” (2006).

Παλαιότερη συνέντευξή του στο Περιοδικό Βαβυλωνία: “Συνέντευξη Βασίλης Λαμπρόπουλος: Η Ελληνική Ποιητική Γενιά του 2000”.

5ο Αντιεξουσιαστικό Φεστιβάλ στα Γιάννενα – Πρόγραμμα

Για 5η συνεχή χρονιά διοργανώνεται το Αντιεξουσιαστικό Φεστιβάλ στα Γιάννενα από τη Χειρονομία – Αντιεξουσιαστική Κίνηση.

Πρώτη μέρα του φεστιβάλ θα είναι η Τρίτη 18 Ιουνίου και θα συνεχιστεί από την Παρασκευή έως και την Κυριακή 21-23 Ιουνίου με πλήθος πολιτικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων, που θα πραγματοποιηθούν τόσο στον Ελεύθερο Κοινωνικό Χώρο «Αλιμούρα» όσο και στο θεατράκι Σκάλας. Φυσικά, θα υπάρχει πλουραλιστικό κι ενημερωμένο πολιτικό βιβλιοπωλείο και πάγκος με πολιτικό υλικό.

Το Αντιεξουσιαστικό Φεστιβάλ αποτελεί εδώ και μια πενταετία ένα θεσμό αντίστασης στην ακραία εμπορευματοποίηση που λαμβάνει χώρα στην πόλη τα τελευταία χρόνια, η οποία σχετίζεται με την ολοένα και περισσότερη παραχώρηση στους επιχειρηματίες του δημόσιου χώρου που κάποτε ανήκε στους πολίτες. Από τη μία, οι θεσμικοί φορείς αναδιαμορφώνουν το δημόσιο χώρο προς όφελος του ιδιωτικού κέρδους, προβάλλοντας την εικόνα μίας πόλης «σύγχρονης», «ευρωπαϊκής», φιλικής προς τους τουρίστες, της οποίας η ιστορία παρουσιάζεται σαν έκθεμα προς εκμετάλλευση. Από την άλλη, το φεστιβάλ επιδιώκει να απελευθερώσει το δημόσιο χώρο από τις επιταγές του κέρδους και να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις μίας πραγματικής πολιτικής, δημοκρατικής ζύμωσης της κοινωνίας. Το Αντιεξουσιαστικό Φεστιβάλ αποτελεί μία σοβαρή αντιπρόταση στην ιδιώτευση και

στην καθυπόταξη της κοινωνίας στην αδιαφορία και στην ενσωμάτωση, αποτελεί ένα θεσμό άμεσης δημοκρατίας, αυτοοργάνωσης και καθολικής κοινωνικής αντίστασης.

Στην εποχή της οριστικής κατάρρευσης των αναθετικών ελπίδων και των παλιών βεβαιοτήτων, αναδύεται ολοένα και πιο επιτακτικά το ζήτημα της μετάβασης σε κοινωνίες χωρίς αντιπροσώπους, χωρίς εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο, όπου οι ίδιες οι κοινωνίες θα μπορούν να έχουν λόγο για την ίδια τους την ύπαρξη. Τα σύγχρονα κινήματα, είτε πετυχαίνουν τους άμεσους στόχους τους είτε όχι, οργανώνονται πλέον στη βάση της ισότητας και της οριζοντιότητας, χωρίς την εξουσία και την καθοδήγηση «ειδικών» ή κομματικών μηχανισμών, αμφισβητώντας έτσι τις παλαιές σχέσεις εξουσίας, κάτι που οδηγεί οπωσδήποτε σε μία τάση συνολικής αμφισβήτησης των θεσμών του έθνους-κράτους και των καταπιεστικών εκμεταλλευτικών σχέσεων του νεοφιλελεύθερου οικονομικού μοντέλου που εφαρμόζεται σχεδόν παντού.

- **Την Τρίτη 18 Ιουνίου στις 19.30, θα γίνει εισαγωγική εκδήλωση στο φεστιβάλ, στον ε.κ.χ Αλιμούρα με θέμα «Το κίνημα των Κίτρινων Γιλέκων»**, στην οποία θα μιλήσουν μέλη της Συνέλευση των Συνελεύσεων του Commercy της Γαλλίας και το Περιοδικό Βαβυλωνία.

Το Κίνημα των Κίτρινων Γιλέκων αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα της τάσης των σύγχρονων κινημάτων που προαναφέρθηκε, ενώ είναι και μια πρώτης τάξεως ευκαιρία να συζητηθεί και το ζήτημα των εκλογών της 7^{ης} Ιουλίου στην Ελλάδα και την πρόταση των κινημάτων για τη στάση που πρέπει να κρατούν απέναντι στους εκάστοτε διαχειριστές της εξουσίας.

Τα σύγχρονα κινήματα πρέπει, επίσης, οπωσδήποτε να είναι οικολογικά. Η ιστορική τάση καπιταλισμού και σοσιαλισμού προς την αέναη «ανάπτυξη» έχει οδηγήσει σε καταστρεπτικές συνέπειες, μη αναστρέψιμες, για τη μεγάλη πλειονότητα του πληθυσμού της γης. Οι εξορύξεις υδρογονανθράκων, τις οποίες προωθούν κράτη και υπερεθνικοί ενεργειακοί κολοσσοί, θα

οδηγήσουν με μαθηματική ακρίβεια σε καταστροφή των τοπικών κοινωνιών της χώρας, στην οικονομική αφαίμαξή τους, σε ερημοποίηση του φυσικού τοπίου και σε γεωπολιτικούς ανταγωνισμούς, οι οποίοι πάνε «πακέτο» με τα πετρέλαια και το ζήτημα της ενέργειας γενικότερα, αρκεί να αναλογιστεί κανείς τι συμβαίνει στις κύριες πετρελαιοπαραγωγές χώρες.

- **Για τη γεωπολιτική στρατηγική στην Ανατολική Μεσόγειο και την Ελλάδα, για τις αντιστάσεις του αντιεξορυκτικού κινήματος στην Ελλάδα και για το μείζον ζήτημα της ενέργειας και της διαχείρισής της θα πραγματοποιηθεί εκδήλωση με θέμα «Κοινωνικές Αντιστάσεις στις εξορύξεις : Γεωπολιτική στρατηγική και ενεργειακή λεηλασία», η οποία θα λάβει χώρα την Παρασκευή 21 Ιουνίου στο Θεατράκι στις 18.30,** με τη συμμετοχή των Πρωτοβουλιών Αθήνας και Πρέβεζας και της Ανοιχτής Συνέλευσης στα Γιάννενα ενάντια στις εξορύξεις υδρογονανθράκων. **Θα ακολουθήσει ρεμπέτικο γλέντι στο Θεατράκι στις 22.30 με τους Σταματία Δόση, Ορφέα Τσακτσίρα και Μάρι Τούμπα.**

Στα πλαίσια της ενεργειακής λεηλασίας και της καταστροφής της φύσης για τα κέρδη κράτους κι εταιριών εντάσσεται και **το εξαιρετικό ντοκιμαντέρ του Δ. Κουτσαμπασιάκου με τίτλο «Ο Ηρακλής, ο Αχελώος και η Μεσοχώρα», το οποίο θα προβληθεί στον ε.κ.χ «Αλιμούρα» το Σάββατο 22 Ιουνίου στις 8 μμ.**

- **Το Σάββατο θα πραγματοποιηθεί και το live του Φεστιβάλ με τη συμμετοχή των Ask Tomorrow, Ωχτομηδέν και Moukliomos. Ώρα έναρξης 23.00 και τόπος το Θεατράκι.**

Οι τρομακτικές ανισότητες που παράγει η εξουσία εδράζονται σε προαιώνιες κοινωνικές και οικονομικές σχέσεις εκμετάλλευσης, οι οποίες με τη σειρά τους, όταν δεν ξεριζώνονται, οδηγούν στη βία και στην επιβολή. Η πατριαρχία, ως μία τέτοια μορφή προαιώνιας καταπίεσης των γυναικών, μετατρέπεται σε κανονικοποιημένη βία εναντίον τους. Ο συνεχώς διογκούμενος αριθμός δολοφονιών γυναικών από τους άντρες, τους συντρόφους ή τους πατεράδες τους, μας οδηγεί ευλόγως στο συμπέρασμα πως **η**

βία κατά των γυναικών είναι ανεκτή ή και δικαιολογημένη από την κοινωνική πραγματικότητα που παράγουν οι βασικοί θεσμοί του κράτους, τα Μ.Μ.Ε και η Εκκλησία.

- **Δεν μπορούμε παρά να μιλάμε, λοιπόν, για γυναικοκτονίες και σε αυτή τη βάση θα πραγματοποιηθεί εκδήλωση την Κυριακή 23 Ιουνίου στις 19.30 στο Θεατράκι με θέμα «Γυναικοκτονίες : Εγκλήματα ενός ακήρυχτου πολέμου», στην οποία θα μιλήσει η δημοσιογράφος Άννα Νίνη. Το Φεστιβάλ θα κλείσει στο Θεατράκι με party και ώρα έναρξης τις 23.00.**

Επιδιώκουμε, λοιπόν να αναδείξουμε μία σύγχρονη αντιεξουσιαστική κριτική στην εξουσία και στην εκμετάλλευση που βιώνει το μεγαλύτερο κομμάτι της κοινωνίας. Επιδιώκουμε να δώσουμε σοβαρές απαντήσεις, μη θεσμικές και μη ελεγχόμενες από την κυριαρχία. Επιδιώκουμε να δημιουργήσουμε τις συνθήκες για συνολική κοινωνική χειραφέτηση. **Το Αντιεξουσιαστικό Φεστιβάλ είναι μία προεικόνιση για την κοινωνία που οραματιζόμαστε.**

ΧΕΙΡΟΝΟΜΙΑ- ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ (ΓΙΑΝΝΕΝΑ)

(Συνέλευση κάθε Πέμπτη στις 7 μμ στον Ε.Κ.Χ Αλιμούρα – Αραβαντινού 6 εντός στοάς)

https://xeironomia.espivblogs.net/

5ο ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ

18~21-23 ΙΟΥΝΙΟΥ

ΘΕΑΤΡΑΚΙ ΣΚΑΛΑΣ
Ε.Κ.Χ ΑΛΙΜΟΥΡΑ (ΑΡΧΑΒΑΝΙΤΙΝΟΥ 6, ΣΤΟΔ ΣΚΟΡΔΟΥ ΕΞΟΔΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΣΕΡΙΩΤΗ 14)

ΤΡΙΤΗ ΕΚΧ ΑΛΙΜΟΥΡΑ 19:30

ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΤΩΝ ΚΙΤΡΙΝΩΝ ΓΙΛΕΚΩΝ

ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΝ (COMMERCY - ΓΑΛΛΙΑ)
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ

ΣΑΒΒΑΤΟ ΕΚΧ ΑΛΙΜΟΥΡΑ 20:00

ΠΡΟΒΟΛΗ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ
" Ο ΗΡΑΚΛΗΣ , Ο ΑΧΕΛΩΟΣ ΚΑΙ Η ΜΕΣΟΧΩΡΑ "
του Δ. ΚΟΥΤΣΙΑΜΠΑΣΑΚΟΥ

LIVE ΘΕΑΤΡΑΚΙ 23:00

ASK TOMORROW
ΩΧΤΟΜΗΔΕΝ
MOUKLIOMOS

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΘΕΑΤΡΑΚΙ 18:30

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΕΞΟΡΥΞΕΙΣ
ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΛΕΗΛΑΣΙΑ

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΑΘΗΝΑΣ
ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΠΡΕΒΕΖΑΣ
ΑΝΟΙΧΤΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ
ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΙΣ ΕΞΟΡΥΞΕΙΣ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ

ΡΕΜΠΕΤΙΚΟ ΓΛΕΝΤΙ ΘΕΑΤΡΑΚΙ 22:30

ΣΤΑΜΑΤΙΑ ΔΟΞΗ - ΟΡΦΕΑΣ ΤΣΑΚΤΣΙΡΑΣ-ΜΑΡΙΟΣ ΤΟΥΜΠΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΘΕΑΤΡΑΚΙ 19 30

ΓΥΝΑΙΚΟΚΤΟΝΙΕΣ : ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ
ΕΝΟΣ ΑΚΗΡΥΚΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΑΝΝΑ ΝΙΝΗ (ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ)

PARTY ΘΕΑΤΡΑΚΙ 23:00

ΧΕΙΡΟΝΟΜΙΑ - ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

(ΑΝΟΙΧΤΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΚΑΘΕ ΠΕΜΠΤΗ ΣΤΙΣ 19:00 ΕΚΧ ΑΛΙΜΟΥΡΑ)

ΓΙΑΝΝΕΝΑ 2019

Κρυστάλλινη Παρτίδα

Του **Γιώργου Παπαχριστοδούλου**

Το παρακάτω διήγημα συμμετείχε στον διαγωνισμό δημιουργικής γραφής που διοργάνωσε η Καμπάνια «Ε, όχι και το νερό» (Θεσσαλονίκη), σε συνεργασία με την Κριτική Επιτροπή και την Περιφερειακή Ένωση Δήμων Κεντρικής Μακεδονίας.

Εκβολές του Αυγούστου και η παράσταση έρρεε στο Ρι ντελ Ω. Οι θερινές ονειρώξεις μεταξύ άμμου και σελήνης μαζί με εκείνη την αναπόφευκτη προσμονή του φθινοπώρου κινούσανε τον μύλο με τις κουβέντες, τα γέλια, τις ματιές. «Μπαίνουμε στον Υδροχόο και θα ανάψουμε φωτιές / οι καιροί…» και δώσ’ του τσουγκρ!

Όταν το ασημένιο φως καθρεφτίστηκε στην αρμύρα, εκείνη, κουρντισμένη από το μεσημέρι, όσο κοιτούσε το μακρόστενο κρύσταλλο να στέκεται άδειο, στεγνό, ανέγγιχτο, το ξεστόμισε, αφήνοντας ένα *αχ* να φύγει από την άκρη των ρόδινων χειλιών: «Δεν φάνηκε…». Ο κύριος Μίμης, συμπαθών του «συλλέκτη», όπως τον φωνάζανε στο καφενείο, εγκατέλειψε τότε το ταξίδι με τις πενιές και πλησίασε.

Αργά χτες, τον είχε συναντήσει να μονολογεί στην απάνω πόλη, μεταξύ της κόκκινης κρήνης και του μπαλκονιού της. Μα πουθενά νερό; Πουθενά; Βαταλαλούν οι βάτραχοι αυτόν τον μήνα, βαταλαλάνε και οι εραστές!

Στο μισοφέγγαρο ο κύριος Μίμης, παρακολούθησε τη συνέχεια: αφού ταλαντεύτηκε μεταξύ φυγής και εμφιάλωσης, ο «συλλέκτης» το αποφάσισε. Επισκέφτηκε το παρακείμενο μηχάνημα πώλησης χυμών-αναψυκτικών, έριξε με φανερή απέχθεια το πενηντάλεπτο στη σχισμή, γέμισε το κρύσταλλο. Ας είναι -στοχάστηκε- το νερό είναι νερό. Όταν ξυπνήσω, θα διυλίσω το σημαίνον και το σημαινόμενο.

Ωστόσο, άργησε να επιστρέψει. Κάτι τον ρουθούνιζε. Περπάτησε πέρα από τον πύργο, βούτηξε μήπως ανακουφιστεί. Τίποτα. Δεν θυμόταν τι απέγινε το πλαστικό. Το παράτησε στο περβάζι, κάτω από τις πουά κουρτίνες ή το πέταξε στον κάδο ανακύκλωσης όταν εκείνο το νιαούρισμα πάνω στο δέντρο τον τρόμαξε επιταχύνοντας τις κινήσεις του;

Στην πρώτη περίπτωση η παρτίδα θα έχανε το νόημα μιας εξευγενισμένης αγνότητας, με το οποίο έντυνε τόσο καιρό τα πράγματα. Στη δεύτερη, με το ίχνος ενός προσωρινού ηθικού συμβιβασμού να έχει απομακρυνθεί, οι επόμενες κινήσεις στα τετράγωνα του άσπρου μαύρου αποκτούσαν μια επιπλέον γοητεία.

Τίποτε από τα παραπάνω δεν απασχολούσε τη Μνήμη. Πριν ξεκινήσει, έβαλε το γιασεμί στο βάζο του γραφείου, άδειασε το ποτήρι, το μετέφερε ως το ντελ Ω. Όταν ο κύριος Μίμης της επιβεβαίωσε εκείνο που ευθύς εξαρχής είχε αντιληφθεί από την άνοιξη, η υπόθεση πήρε τον δρόμο της.

Αφού ο «συλλέκτης» επιτέλους εμφανίστηκε, κάθε μεσημέρι τον περίμενε το άδειο κρύσταλλο. Εκείνη; Αμίλητο νερό. Το παιχνίδι συνεχίστηκε μέχρι εκείνο το πρωινό που τα πρωτοσέλιδα ανακοίνωσαν ότι οι κρήνες της πόλης θα αποκατασταθούν και θα λειτουργήσουν ξανά. Και αφού τα διλήμματα του «συλλέκτη» τα απαντούσε η πραγματικότητα, η Μνήμη είχε γυρίσει την παρτίδα.

Χρήστος Ζυγομαλάς (1951-2019): Ένας πλην-θέτης εξομολογείται

«Στην Αθήνα δεν μπορείς μια στιγμή να την βρεις.
Σου τα πρήζουν οι οπαδοί, σου τα πρήζουν οι αρχηγοί.

Σου τα πρήζουν οι ειδικοί και οι κρατικοί φορείς.
Σε μια πόλη σαν κι αυτή είναι όλοι τους χαζοί.
Ποιος τα παίρνει όλα αυτά τα καταναλωτικά σκατά.
Σε γουστάρω βρε μουρλή κι απ' το κόμμα πιο πολύ.
Χτες τη βρίσκαμε κι οι δυό και μας φέραν το εκατό».
«Στην Αθήνα δε μπορείς»
Χρήστος Ζυγομαλάς (Εξάρχεια, 1979)

Την Τετάρτη 30 Ιανουαρίου έφυγε από τη ζωή, σε ηλικία 68 ετών, ο Χρήστος Ζυγομαλάς. Πρώτος τροβαδούρος των Εξαρχείων, συνοδοιπόρος του Νικόλα Άσιμου, γλύπτης, ζωγράφος, ποιητής, συγγραφέας και τραγουδοποιός. Το καλοκαίρι του 2008 είχε μιλήσει για το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον, με αφορμή την επιστροφή του μετά από χρόνια, στην εφημερίδα «ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ» (Ιούλιος-Αύγουστος, τχ. 46). Ακολούθησαν, μεταξύ άλλων, οι εμφανίσεις του στο διεθνές αντιεξουσιαστικό φεστιβάλ B-FEST και η έκδοση του βιβλίου του «Η Μπαλάντα της Πλατείας»). Τη συνέντευξη πήρε ο Τάκης Άκος:

«Β»: Συστήνοντας το Χρήστο Ζυγομαλά στους νεώτερους, να ξεκινήσουμε από το τι γινόταν τότε;

Όλα ξεκίνησαν από τις πρώτες παρέες που σύχναζαν στο Octapus Press του Τεό Ρόμβου, στην Κωλέττη. Το 1976 ανάψαμε μια φωτιά στου Στρέφη και μετά η φωτιά έγινε «πυρκαγιά» στην πλατεία το χειμώνα του '76 προς '77 όπου και οι πρώτες συλλήψεις και η πρώτη δίκη αναρχικών που τελικά αθωώθηκαν.

Το '78 προς '79 στέκι γίνεται η υπόγα του Άσιμου, στην οδό Αραχώβης 41, όπου εκεί δημιουργήθηκε η Exarcheia Square Band. Εγώ τη βάφτισα έτσι από ένα κάντρυ ροκ τραγουδάκι της εποχής, το Washington Square. Οι δύο πόλοι της μπάντας ήμασταν ο Νικόλας κι εγώ με τους υπόλοιπους μουσικούς να εναλλάσσονται. Ο χαρακτήρας της μπάντας ήταν μια μουσική κολλεκτίβα. Ακολούθησε η πρώτη συναυλία στο θέατρο Αλάμπρα. Σκηνές ροκ με βρισίδια, αβγά και καυγάδες. Η μπάντα με μένα και τον Άσιμο -οι άλλοι είχαν αποχωρήσει- κράτησε έξι χρόνια.

Το ’79 παίξαμε στο «Σούσουρο» στην Πλάκα με πολλά ευτράπελα, ξεροκόμματα επί σκηνής κλπ. Το 1981 μας βρήκε να παίζουμε, να ξενυχτάμε και να κάνουμε φιλοσοφικές συζητήσεις με τον Ηρακλή Τριανταφυλλίδη και τον Γιώργο Γαβαλά στην υπόγα του Νικόλα προσπαθώντας να τον συνεφέρουμε από τη δεύτερή του κατάπτωση, η πρώτη ήταν πριν το ’78 και η τελευταία η μοιραία.

Το χειμώνα του ’82-’83 συνεχίσαμε στο «Τάδε Έφη» της οδού Λυσσίου, επίσης στην Πλάκα, από όπου και η σπάνια αφίσα η οποία είναι η παρακαταθήκη μας ως δυο πλην-θέτες που αποτυπώνει τη θέση μας έναντι όλων. Ήμασταν αναρχοατομιστές, είχα γοητευτεί από τον Στίρνερ και παραμένω αναρχοατομιστής ως ξεχωριστός άνθρωπος -άτομο στη μοναδικότητά του που συνεργάζεται με άλλους ανθρώπους- άτομα χωρίς μικροαστικούς ανταγωνισμούς, άναρχος και όχι πολτοποιημένος αριθμός. Ακολουθούν απλές καταγραφές σε δυο κασέτες των τραγουδιών μου, το 1981, «Το ξενέρωμα» και «Η πολιτεία».

«Β»: Πάμε στο σήμερα. Τώρα μπορείς «στην Αθήνα να τη βρεις»;

Επ’ ουδενί. Στην επαρχία όπου ζούσα υπάρχει κατινιά, κουτσομπολιό και ρουφιανιά. Μόνο εδώ στα Εξάρχεια που σήμερα είναι ο τελευταίος θύλακας ελευθερίας, δεν έχεις τον στιγματισμό της διαφορετικότητας, ούτε και τον ρατσισμό που επικρατεί στις άλλες γειτονιές κι έτσι όλο φεύγουμε από τα Εξάρχεια και πάλι εδώ γυρνάμε. Στο χώρο πιο παλιά τα πράγματα ήταν πιο πλατειά, μοιάζουν περιορισμένα σε μια πολιτική πλευρά, ενώ θα έπρεπε να υπάρχουν περισσότερες απόψεις. Το μότο μου είναι όχι στη βία, ναι στην κοροϊδία, κατά το γνωστό σύνθημα «ένα γέλιο θα σας θάψει».

«Β»: Πέρα από τα δικά σου τραγούδια παίζεις τα ρεμπέτικα σαν μπλουζ…

Δεν άλλαξα τις κλίμακες των ρεμπέτικων αλλά έκανα τη «γραφή» τους πιο ροκ. Απλά τσιμπάω λίγο τη χορδή και γίνεται μπλουζιά.

«Δεν είναι αυτό που σούχουν μάθει
Έξω απ’ τα σίδερα όλος ο κόσμος είναι κελί

Όταν τον τρόπο της ζωής σου πας ν' αλλάξεις
Κάθε στιγμή ένας υπόδικος θάσαι κι εσύ»

«Β»: Τελικά είμαστε όλοι φυλακισμένοι;

Η φυλακή είναι η ίδια η κοινωνία μας. Ο μέγας αδελφός που μας επιτηρεί, στην επαρχία το μάτι, στην πόλη οι κάμερες κι ας επικαλούνται την εγκληματικότητα που δεν έχει φυσικά μειωθεί. Το κυριότερο είναι ότι όταν μυρίζουν ότι ένας άνθρωπος είναι ελεύθερος, τον προπηλακίζουν. Προσωπικά, υφίσταμαι εγώ και τα παιδιά μου τον ρατσισμό των παλιανθρώπων. Όσο περνάνε τα χρόνια βλέπω πόση φοβερή αλήθεια έχουν αυτοί οι στίχοι. Τελικά, όλοι είναι χωμένοι στα καταναλωτικά σκατά. Πολλοί ηλίθιοι καμαρώνουν για τα καινούρια αμαξάκια τους, ενώ δίπλα τους τα δάση καίγονται, οι παραλίες τσιμεντάρονται, παριστάνοντας τους σπουδαίους. Για να προστατευτούν αυτοί προληπτικά, φτιάχνονται «αντιτρομοκρατικοί» νόμοι που δεν θα τους σώσουν όμως όταν τελειώσουν οι πιστωτικές τους κάρτες, δεδομένου ότι η φτώχεια ριζοσπαστικοποιεί τις μάζες.

«Β»: Υπάρχει αντίδοτο σε όλα αυτά;

Τα καταναλωτικά σκατά είναι η διαχωριστική γραμμή. Ο καθένας μας στην μικροκλίμακά του μπορεί να επηρεάσει τους δίπλα του με το παράδειγμα και το λόγο του. Εμείς σαν καλλιτέχνες έχουμε τη δύναμη της μουσικής μας, εξάλλου έχει ειπωθεί ότι η μουσική μπορεί να ξεκινήσει μια επανάσταση. Οι μουσικοί αλλοτριώνονται και ηττώνται μόνο από τον εαυτό τους, το έργο τους παραμένει αλώβητο όσο κι αν κυνηγιέται από μακαρθισμούς. Τα κόμματα έχουν τα μέλη τους και ενδιαφέρονται μόνο για αυτά, εμείς έχουμε τον έρωτα και την αλληλεγγύη και γι' αυτό γουστάρουμε κι απ' το κόμμα πιο πολύ. Ως εναπομείνας πλην-θέτης έχω το χρέος απέναντι στον εαυτό μου, σαν αναρχικός-ατομιστής κι αμεσοδημοκράτης να διατηρήσω την ακεραιότητά μου παραμένοντας μέσα στα ανθρώπινα χαρακτηριστικά, να φυλάγω θερμοπύλες κατά τη ρήση του Καβάφη.

«Β»: Ποια είναι, λοιπόν, τα πλάνα του πλην-θέτη Χρήστου

Ζυγομαλά;

Να συνεχίσω να εργάζομαι σαν γλύπτης και εικαστικός πέρα από τα γκλαμουρέ κυκλώματα, χωρίς να προσδοκώ υπεραξία παρά μόνο καταθέτοντας τον ιδρώτα και την ψυχή μου. Σαν πλην-θέτης. Θα ξαναφτιάξω τα παλιά μου τραγούδια με τα νέα τεχνολογικά μέσα αφού όλα είναι σε κασσέτες. Υπάρχουν και μερικά καινούρια, μάλιστα έχω στα σκαριά και ένα τραγούδι για τα Εξάρχεια τα οποία τελευταία έχουν χαρακτηριστικά Δυτικής Όχθης, κατεχόμενη ζώνη όπου μπαινοβγαίνει ο εισβολέας.

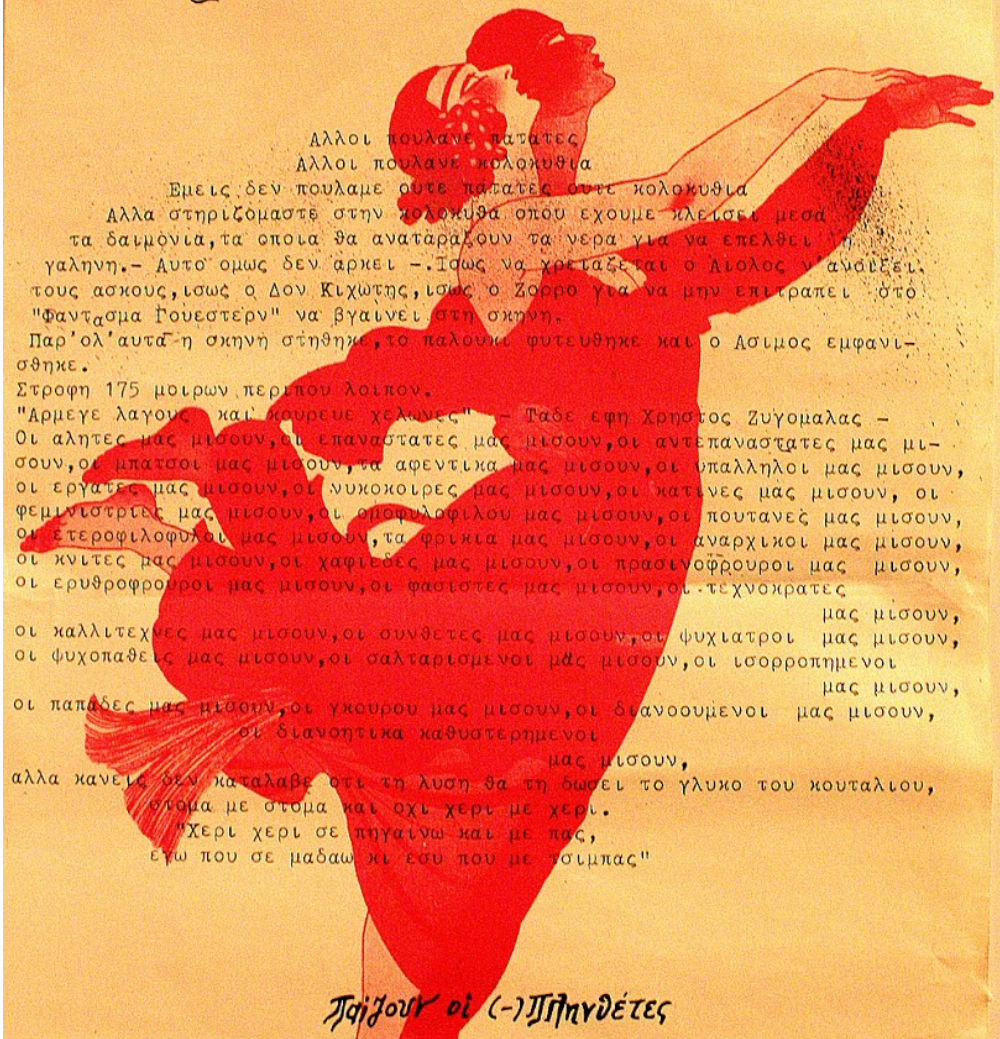

-Το κανάλι του Χρήστου Ζυγομαλά www.youtube.com/zygomalas

* ***Φωτογραφία κειμένου*** *(Μανώλης Νταλούκας, 2012): Ο Χρήστος Ζυγομαλάς, δίπλα από το κολάζ που απεικονίζει τα μέλη του Exarchia Square Band (1978-79) σε παιδική ή νηπιακή ηλικία.*

ΤΑΔΕ ΕΦΗ

Μουσικοκινητικό Στέκι

Αλλοι πουλανε πατατες
Αλλοι πουλανε κολοκυθια
Εμεις δεν πουλαμε ουτε πατατες ουτε κολοκυθια
Αλλα στηριζομαστε στην κολοκυθα που εχουμε κλεισει μεσα
τα δαιμονια,τα οποια θα ανατάραξουν τα νερα για να επελθει η
γαληνη.- Αυτο ομως δεν αρκει -.Ισως να χρειαζεται ο Αιολος ν'ανοιξει
τους ασκους,ισως ο Δον Κιχωτης,ισως ο Ζορρο για να μην επιτραπει στο
"Φαντασμα Γουεστερν" να βγαινει στη σκηνη.
Παρ'ολ'αυτα η σκηνη στηθηκε,το παλουκι φυτευθηκε και ο Ασιμος εμφανι-
σθηκε.
Στροφη 175 μοιρων περιπου λοιπον.
"Αρμεγε λαγους και κουρευε χελωνες" - Ταδε εφη Χρηστος Ζυγομαλας -
Οι αλητες μας μισουν,οι επαναστατες μας μισουν,οι αντεπαναστατες μας μι-
σουν,οι μπατσοι μας μισουν,τα αφεντικα μας μισουν,οι υπαλληλοι μας μισουν,
οι εργατες μας μισουν,οι νυκοκοιρες μας μισουν,οι κατινες μας μισουν, οι
φεμινιστριες μας μισουν,οι ομοφυλοφιλου μας μισουν,οι πουτανες μας μισουν,
οι ετεροφιλοφυλοι μας μισουν,τα φρικια μας μισουν,οι αναρχικοι μας μισουν,
οι κνιτες μας μισουν,οι χαφιεδες μας μισουν,οι πρασινοφρουροι μας μισουν,
οι ερυθροφρουροι μας μισουν,οι φασιστες μας μισουν,οι τεχνοκρατες
μας μισουν,
οι καλλιτεχνες μας μισουν,οι συνθετες μας μισουν,οι ψυχιατροι μας μισουν,
οι ψυχοπαθεις μας μισουν,οι σαλταρισμενοι μας μισουν,οι ισορροπημενοι
μας μισουν,
οι παπαδες μας μισουν,οι γκουρου μας μισουν,οι διανοουμενοι μας μισουν,
οι διανοητικα καθυστερημενοι
μας μισουν,
αλλα κανεις δεν καταλαβε οτι τη λυση θα τη δωσει το γλυκο του κουταλιου,
στομα με στομα και οχι χερι με χερι.
"Χερι χερι σε πηγαινω και με πας,
εγω που σε μαδαω κι εσυ που με τσιμπας"

Παίζουν οι (-)Πληνδέτες

Νικόλας Άσιμος

Χρήστος Ζυγομαλάς

Τραγουδάει η ΣΟΦΙΑ ΝΟΗΤΗ

Λυσίου 11 πλάκα

ΤΗΛ: 3240174

Θάνος Γώγος: «Γλασκώβη»

Θάνος Γώγος, *Γλασκώβη*, εκδόσεις Θράκα, 2014.

Στις αρχές Μαρτίου αναμενέναι να κυκλοφορήσει η 2η έκδοση της ποιητικής σύνθεσης «Γλασκώβη» του θάνου Γώγου. Παρακάτω δημοσιεύουμε ένα από τα αγαπημένα αποσπάσματα του βιβλίου:

Τρεις ολόκληρες, ζωτικές μέρες, περιπλανήθηκα
και γνώρισα σχεδόν κάθε λογής επαναστάτες και «επαναστάτες».

Γνώρισα εκείνους με το Α ραμμένο
(Τους ρώτησα τι είναι ο Ντουρρούτι και μου ’παν
«κρουασάν»)
Τους άλλους με το Α στο στόμα
(«Σολιντάριος, νοσότρος, ταξιαρχία, οι φίλοι του»
απάντησαν)
και αυτούς με το Α στο βλέμμα
(«Αξιοπρέπεια, ελευθερία» λέγαν).
Ο συνδυασμός των δύο τελευταίων προσδίδει κύρος
στους επαναστατικούς κύκλους.

Το πνεύμα της αλληλεγγύης δεσποινίς διάχυτο σ’
αυτά τα μέρη

Νιώθεις να μαλακώνει η καρδούλα σου (καρδούλα)
Κρύβουν κάποια από τη χαμένη αίγλη του παρελ-
θόντος.
Κάποτε, σε κάποια μέρη, πάρα πολλά χρόνια πριν, η
ζωή δεν κρυβόταν μόνο σε μονοπάτια
Άνθιζε σ’ ολόκληρα χωριά
Στις μεγάλες λεωφόρους των πόλεων
στα πιο σκληρά βουνά, μέσα στα χιόνια άνθιζε.
Οι σειρήνες των εργοστασίων –αφύπνιση– ούρλια-
ζαν

Τα κτήρια μαυροκόκκινες σημαίες ανέμιζαν περή-
φανα
Ο έρωτας σταματούσε να πουλιέται, να δεσμεύεται
με ανούσιους όρκους και να αγοράζεται.
Πως να ξεχαστούν τα οδοφράγματα της ελευθερίας;
Μαχνοβτσίνα, Σικάγο, Βαρκελώνη

Να χαθώ στην ευρυθμία ενός ελευθεριακού εμφυσή-
ματος;
Να παραληρήσω στην άβυσσο του εγωτισμού;

Χαμογελώ σύντροφε
Τι γλυκά ταξίδια είναι αυτά που μου τάζεις.

Η διάτρηση του ζωτικού μου χώρου

Στρίβε

Είμαι αλλεργικός στην τρυφερότητα

Τ’ αγρίμι ορμά και ξεσκίζει τη σάρκα του ανθρώπου

θα σου δείξω πως το Α εγώ το έχω μόνο στο στόμα.

Ομοϊδεάτη μου
Γλυκέ μου σύντροφε
Εγώ θα σπιλώσω τις αρχές μας

Της ιστορίας γνώστης
Της τέχνης της παραπλάνησης άρχοντας
Της εξουσίας άνοσος φορέας

Κατέχω μέσω αιτήσεως:

Την ασχήμια του τέρατος
Την ευφυΐα της Αθηνάς
Τα άπαντα του Φρόιντ.

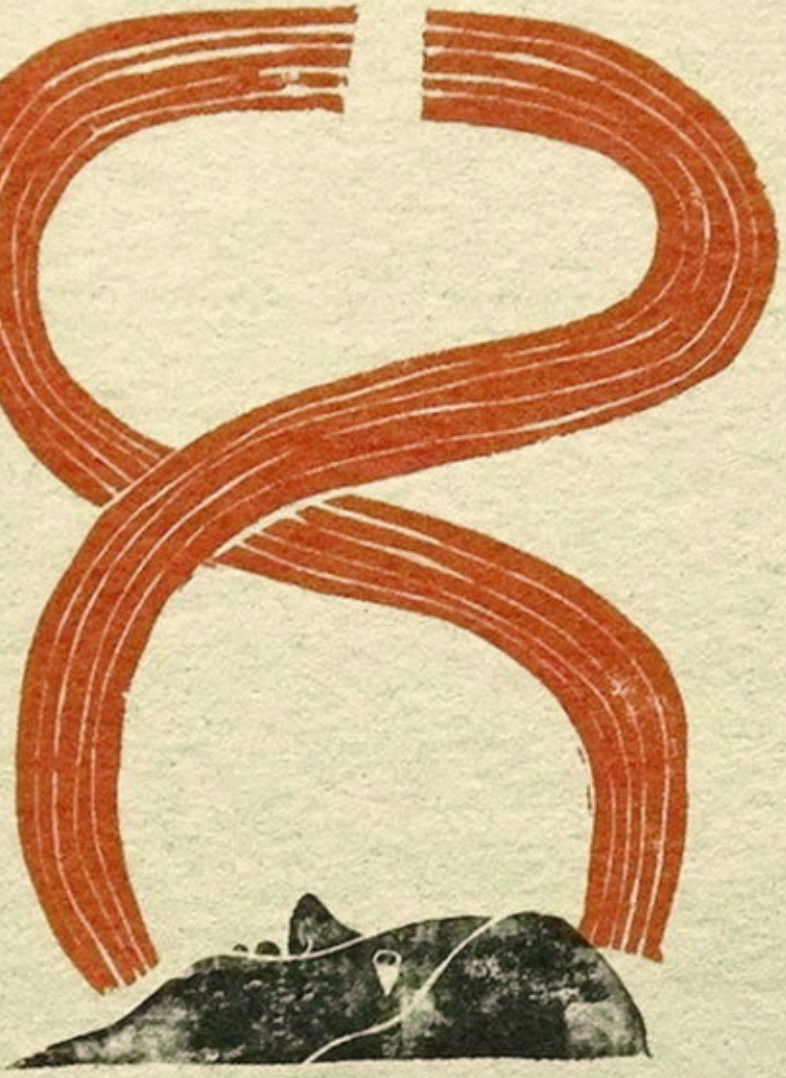
Έχω εσένα ακατέργαστο
Εφιαλτικό μ’ αλήθεια
Σε πλάθω ξανά απ’ την αρχή

Γλυκέ μου σύντροφε
Ο πέλεκυς της δικαιοσύνης θα πέσει βαρύς

Η τιμωρία θα επέλθει
δι’ εμού του ιδίου

Μα πώς είναι δυνατόν;
Τα δικά μου λόγια τελείωναν στα άπαντα του
Φρόιντ.
Είμαι σίγουρος/ Το είχα ετοιμάσει πιο πριν/ Το γνω-
ρίζω.
Δεν είναι δικά μου αυτά τα γράμματα
Δεν είναι και άγνωστα όμως.
Το σημάδι από κραγιόν δίπλα στο σημείο υπογραφής
Προκλητικότατο.

Τι να κάνω;
Να υπογράψω;
Να το πετάξω, να σκοτώσω τον σύντροφο που το
διάβασε και να μην πω σε κανέναν τίποτα;

Θάνος Γώγος

ΓΛΑΣΚΩΒΗ

Εκδόσεις Φράκα

Υποθέσεις Εργασίας για την Ούρσουλα Κρέμπερ Λε Γκεν

Παναγιώτης Κούστας

Όταν πεθαίνει ένα πρόσωπο της τάξης μεγέθους της Ούρσουλα Κρέμπερ Λε Γκεν, η Ανατομία του πάει χέρι-χέρι με τη θλίψη. Είναι κατι απολύτως φυσιολογικό -θα τολμήσω να ισχυριστώ εδώ- αφού η Ανθρωπότητα **οφείλει** να σκυλεύει τους νεκρούς της. Κι όσο κι αν δεν την παραδεχόμαστε, τη σκύλευση αυτή την κάνουμε καθημερινά με κάθε νεκρό πρόσωπο, άσημο ή διάσημο, στενά συγγενικό, στον ορίζοντα των γνωριμιών μας ή και εντελώς άγνωστο -υπό συγκεκριμένες ειδησεογραφικές προϋποθέσεις. Κάθε θάνατος άλλου παράγει αυτόματα έναν υποκειμενικό απολογισμό εντός μας. Και δεν μετράει η πρόθεση -από την πιο αγαθή έως την πιο μοχθηρή- αφού αυτή η διαδικασία ανατομίας εξυπηρετεί μια βασική ανάγκη επιβίωσης του ανθρώπινου είδους: την κατανόηση των αιτίων που έκαναν την προσωπικότητα που έφυγε μοναδική. Την κληρονομιά της και το όφελος που ως ζώντες μπορούμε να αποκομίσουμε από αυτήν.

Το ανατομικό τραπέζι όπου τεμαχίζεται το σώμα, το δικηγορικό γραφείο όπου ανοίγει μια διαθήκη ή το σπίτι του φευγάτου προσώπου, όπου ξεμαλλιάζονται οι κληρονόμοι αν δεν υπάρχει διαθήκη, έχουν ένα κοινό χαρακτηριστικό: Το νεκρό πρόσωπο απουσιάζει. Όλες αυτές οι διαδικασίες γίνονται ερήμην του. Δεν είναι πια ένα συμπαγές και βιωμένο όλο αλλά μια κατακερματισμένη, συχνά αντικρουόμενη και καλειδοσκοπική, ανασύνθεση μέσα από τις καταγραφές των γύρω του.

Λίγο-πολύ δηλαδή, όπως το έργο κάθε συγγραφέα…

Το βιωμένο όλο της Ούρσουλα Κρέμπερ Λε Γκεν ολοκληρώθηκε στις 22 Ιανουαρίου 2018. Η Ανατομία της, όμως, θα μας συνοδεύει για

πολύ καιρό. Και σε αυτή τη διαδικασία θα ήθελα να καταθέσω μερικές υποθέσεις εργασίας.

Υπόθεση Εργασίας #1: Τόσο το χειρότερο για το Νόμπελ.

Αμέσως μετά το θάνατό της αρκετές 'πνευματικές προσωπικότητες' επεσήμαναν το γεγονός ότι η Ούρσουλα δεν προτάθηκε τελικά για Νόμπελ Λογοτεχνίας, μια διάκριση που θα αναγνώριζε το ύψος της προσφοράς της στην παγκόσμια τέχνη της γραφής. Αυτή η 'παράλειψη' -που δεν είναι φυσικά η μοναδική- μπορεί να ειδωθεί μέσα από πολλά πρίσματα. Ένα, και ίσως το πιο γοητευτικό σε σχέση με την Ούρσουλα, συνοψίζεται στο ερώτημα: Πόση αλήθεια (πασπαλισμένη με χιούμορ και τρολάρισμα) μπορούν να αντέξουν τα Νόμπελ;

Γιατί η μακαρίτισσα υπήρξε εξαιρετικά ουσιαστική και ταυτόχρονα κακός μπελάς στις ομιλίες ή τις βραβεύσεις της, παρούσα ή απούσα, αν και πάντοτε εντός των ορίων της ουσιαστικής ανθρώπινης (και όχι της αστικής) ευγένειας. Παραθέτω τρία παραδείγματα:

1. Το 2004 στην έκθεση Book Expo America που έγινε στο Σικάγο και όπου είχε προσκληθεί να μιλήσει στο πρόγευμα -αφού εξήγησε ότι στο πρόγευμα στο σπίτι της μουγκρίζουν αντί να μιλάνε για σοβαρά ζητήματα- επιτέθηκε στα εμπορικά κλισέ της Λογοτεχνίας του Φανταστικού και στην κυριαρχία του ξανθού γαλανομάτη ήρωα, φέρνοντας σε τρομερή αμηχανία το κοινό που κατά συντριπτική πλειοψηφία ήταν στελέχη εκδοτικών επιχειρήσεων.

2. Σε ομιλία της στην τελετή αποφοίτησης της τάξης του 1983 στο Mills College ανέφερε: *«Η παράδοση της διανόησης είναι αντρική. Ο δημόσιος λόγος γίνεται στη δημόσια γλώσσα, στην εθνική ή στη γλώσσα της φυλής. Και η γλώσσα της δικής μας φυλής είναι αντρική γλώσσα. Οι γυναίκες τη μαθαίνουμε, φυσικά. Δεν είμαστε ηλίθιες. Αν όμως μπορείτε να διακρίνετε τη Μάργκαρετ Θάτσερ από τον Ρόναλντ Ρίγκαν ή την Ίντιρα Γκάντι από τον Στρατηγό Σομόζα μόνο από τα λεγόμενά τους, πείτε μου πώς το καταφέρατε. Είναι ένας κόσμος για άντρες και μιλάει τη*

γλώσσα του άντρα. Οι λέξεις είναι όλες λέξεις δύναμης. (…) Ίσως χορτάσαμε από λέξεις δύναμης και ομιλίες για τη μάχη της ζωής. Ίσως να χρειαζόμαστε λέξεις αδυναμίας.

(…) Αντί να μιλώ για δύναμη, τι θα γινόταν αν μιλούσα σαν γυναίκα εδώ και τώρα δημόσια; Δεν θα ακουγόταν σωστό. (…) Κι αν έλεγα πως ελπίζω για σας πρώτα από όλα εάν -και μόνο εάν- θέλετε παιδιά, ότι εύχομαι να τα αποκτήσετε; (…) Ότι εύχομαι εσείς κι αυτά να έχετε αρκετό φαγητό κι ένα σπίτι ζεστό και καθαρό, και φίλους, και δουλειά που να σας γεμίζει; (…) Και η επιτυχία; Η επιτυχία σας είναι η αποτυχία κάποιου άλλου. Η επιτυχία είναι το Αμερικάνικο Όνειρο, το οποίο μπορούμε να συνεχίζουμε να το ονειρευόμαστε γιατί οι περισσότεροι άνθρωποι στους περισσότερους τόπους, συμπεριλαμβανομένων τριάντα εκατομμυρίων από εμάς, ζουν εντελώς ξάγρυπνοι μέσα στην τρομακτική πραγματικότητα της φτώχειας. Όχι, δεν θα σας ευχηθώ επιτυχία».

3. Τέλος, στην τελετή απονομής των Βραβείων Nebula το 2003, κατά την οποία ανακηρύχτηκε Grand Master εν τη απουσία της (είχε προγραμματίσει μια κρουαζιέρα με τον άντρα της κι ένα ζευγάρι φίλων), διέλυσε την πατριαρχική υπο-δομή των βραβείων με ένα χάπενινγκ που έμεινε στην Ιστορία των βραβείων. Κατά την παραλαβή του τίτλου από τη φίλη της -και επίσης συγγραφέα ε.φ.- Αϊλίν Γκαν, μια ομάδα ανθρώπων φόρεσε μάσκες από χαρτί με το πρόσωπο της Ούρσουλα και απάντησε στις ερωτήσεις των παρευρισκομένων.

Η κωδική φράση της ομιλίας της Γκαν -γραμμένη από την Ούρσουλα- ήταν *«και τώρα μπορείτε να ρωτήσετε τη δική σας Ούρσουλα οτιδήποτε θελήσετε»* ενώ τα πρόσωπα που φορούσαν τις μάσκες είχαν λάβει ως μοναδική οδηγία να απαντήσουν **σαν να ήταν η Λε Γκεν** (λέμε τώρα). Από το 1978 που ξεκίνησαν τα βραβεία μέχρι τότε μόνο μία γυναίκα συγγραφέας είχε λάβει αυτή τη διάκριση και μέχρι σήμερα μόνο τέσσερις έχουν κατακτήσει τον τίτλο του Grand Master. Πράγμα που επισημάνθηκε στην ομιλία, αξιοποιώντας ως λογοπαίγνιο το Grand Mistress, που ενώ θα ήταν η ‘πολιτικά ορθή’ διατύπωση, νοηματοδοτείται στα

αγγλικά κυρίως υπό την έννοια της ερωμένης.

Υπόθεση εργασίας #2: Τι κάνουμε (για) (με) την ελευθερία;

Η σχέση της Ούρσουλα Κρέμπερ Λε Γκεν με την ελευθερία ξεκινά από πολύ νωρίς και διατηρείται μέχρι το τέλος της ζωής της. Στη συγκεκριμένη υπόθεση εργασίας θα ισχυριστώ ότι η ελευθερία τής παρέχεται από το οικογενειακό της περιβάλλον ως μία δεδομένη κατάσταση, ή ακόμη περισσότερο ως ένα αναφαίρετο ανθρώπινο δικαίωμα. Στηρίζω αυτή την υπόθεση κυρίως σε όσα αναφέρει η ίδια για την παιδική της ηλικία, αλλά και από την αντήχηση της ελευθερίας μέσα στο έργο της. Τέταρτο παιδί -και το μοναδικό κορίτσι- μιας μάλλον πρωτοποριακής οικογένειας δύο ανθρωπολόγων με τη μητέρα της να γράφει ήδη, μεγαλώνει σε ένα ανοιχτό σπίτι του Μπέρκλεϊ, γεμάτο από βιβλία, μουσική και φίλους. Η φράση της για την εποχή αυτή είναι χαρακτηριστική: ***«Μεγάλωσα με το να σκέφτομαι, να ρωτάω και να απολαμβάνω».***

Με αυτόν τον πυρήνα ελευθερίας στερεωμένο μέσα της ως αυτονόητο γεγονός και με την εμπειρία του διαφορετικού που φέρνει ως καθημερινότητα στο σπίτι των γονιών της η ερευνητική τους ενασχόληση με τους ιθαγενείς της Αμερικής, η Ούρσουλα κατακτά πολύ γερά θεμέλια ακριβώς την ώρα που η Αμερική βυθίζεται στην κρίση της Μεγάλης Ύφεσης και στη συνέχεια μπαίνει σε διαδοχικούς πολέμους (Δεύτερος Παγκόσμιος, Κορέα, Βιετνάμ. κ.α.). Μαθαίνει να αναγνωρίζει με την πρώτη ματιά και να περιγράφει εκπληκτικά συνθήκες ανελευθερίας και ανισότητας, καταστάσεις εξαίρεσης ή καταπίεσης -στο έργο της υπάρχουν όλα αυτά σε αφθονία- αλλά χωρίς την οργή του προσώπου που βίωσε το ίδιο τις αλυσίδες της σκλαβιάς.

Το αποτέλεσμα είναι ένα έργο χωρίς κανένα μιλιταρισμό, χωρίς καμιά απόλαυση της καταστροφής, χωρίς εκδίκηση, με το νοητικό και ψυχολογικό τοπίο των χαρακτήρων της να αναδεικνύει διαρκώς τους αυτο-περιορισμούς τους. Οι χαρακτήρες της Λε Γκεν δεν είναι χάρτινοι και εκείνη δεν στέκεται απέναντί τους σε ίσες αποστάσεις, δικαιώνοντας τα πάντα. Η ικανότητα που έχει να αναδείξει -χωρίς ποτέ να το πει- όλο το φάσμα του αντιληπτικού

τους πλαισίου παράγει πεντακάθαρες συγκρούσεις, προάγοντας την κατανόηση και την διαμόρφωση θέσης -μαζί με τη μεγιστοποίηση της απόλαυσης- στην αναγνωστική πλευρά. Έτσι, οι κοσμοαντιλήψεις γίνονται τρισδιάστατα ορατές και οι σχέσεις που αναπτύσσονται κρίσιμα καθοριστικές.

Για τη δική της σχέση, που συν-δημιούργησε με τον Ιστορικό Τσαρλς Λε Γκεν και είχε σαν αποτέλεσμα τρία παιδιά, αναφέρει: *«Ένας άνθρωπος δεν μπορεί να κάνει δυο δουλειές πλήρους απασχόλησης, όμως δύο άνθρωποι μπορούν να κάνουν τρεις δουλειές πλήρους απασχόλησης, αν το έργο μοιράζεται δίκαια».*

Με αφετηρία αυτή τη φράση αλλά και το έργο της, θα διακινδυνεύσω έναν αφορισμό: Η ελευθερία δεν είναι απλώς ευθύνη, αλλά και αδυνατεί να υπάρξει αν δεν κατανοείς και δεν μοιράζεσαι. Ο ήρωας του *Malafrena*, ορίζει την ελευθερία ως *«μια ανθρώπινη ανάγκη όπως το ψωμί ή το νερό»* και στη συνέχεια με ακόμη μεγαλύτερη ακρίβεια: *«Η ελευθερία συνίσταται στο να κάνεις αυτό που γνωρίζεις καλύτερα, τη δουλειά σου, αυτό που πρέπει να κάνεις»*. Η ίδια η Λε Γκεν, σε μια συζήτηση με την Τζούλι Φίλιπς για το περιοδικό The New Yorker, ορίζει την ελευθερία ως ένα σύνθετο ιδανικό και μια λέξη *«πολύ μεγάλη και πολύ παλιά»* για να απομοιώνεται ως κοινοτοπία ή να χρησιμοποιείται από υποκριτές. *«Φυσικά και γίνεται λανθασμένη χρήση της. Όμως δεν νομίζω ότι μπορείς να καταστρέψεις πραγματικά τη λέξη ελευθερία».*

Υπόθεση εργασίας #3: Η μόνη απόσταση που δεν καλύπτεται από σκάφος NAFAL είναι μεταξύ αιδοίου και μήτρας.

Η Ούρσουλα Κρέμπερ Λε Γκεν δεν ήταν η πρώτη γυναίκα συγγραφέας στην επιστημονική φαντασία, την ευρύτερη λογοτεχνία του φανταστικού, την ποίηση και το δοκίμιο. Δεν ήταν ούτε η πρώτη συγγραφέας που έθεσε ως θεματική της το ζήτημα του φύλου και των περιορισμών που αυτό παράγει στο κοινωνικό πεδίο. Είναι όμως -θα ισχυριστώ σε αυτήν την υπόθεση- η μοναδική πένα στην παγκόσμια λογοτεχνία που αντιμετώπισε **το φύλο ως 'φάσμα'**, μια οπτική που ακόμα και σήμερα εξακολουθεί να αναδύεται, χωρίς να

έχει καταστεί κυρίαρχη.

Αν δεχτούμε ως αληθή την τοποθέτηση της πως: «*Όλη η λογοτεχνική μυθοπλασία είναι μια μεταφορά. Η επιστημονική φαντασία είναι μια μεταφορά. (…) Τα διαστημικά ταξίδια είναι μια τέτοια μεταφορά, το ίδιο και οι εναλλακτικές κοινωνίες, η εναλλακτική βιολογία, το μέλλον είναι μια ακόμα μεταφορά. (…) Η αλήθεια είναι ζήτημα φαντασίας (…)*» , αντιλαμβανόμαστε ότι η Λε Γκεν σε καμιά περίπτωση δεν γράφει 'λογοτεχνία φυγής' -με σκοπό να πλουτίσει ή ακόμα και να βιοποριστεί- αλλά αρπάζει τη δημιουργική ελευθερία που της προσφέρει το είδος για να μιλήσει θαρραλέα για τα ζητήματα που καίνε την ανθρωπότητα στο διαχρονικό παρόν της. Κι έτσι κεντρική θέση στο κάδρο της θεματολογίας της καταλαμβάνει το έμφυλο ζήτημα.

Η Λε Γκεν δεν αποφεύγει καθόλου, αλλά ουσιαστικά ξεπερνάει πολύ γρήγορα τα συγκρουσιακά δίπολα (αρσενικό-θηλυκό, καταπιεστής-καταπιεζόμενη) και εστιάζει στην ίδια την ουσία της έμφυλης ταυτότητας, αναπτύσσοντας δραματουργικά τις πιθανές παραλλαγές της, αναδεικνύοντας έτσι τη σημασία τους για την κοινότητα ή την κοινωνία. Μέσα από αυτή την επεξεργασία, προκύπτει ανάγλυφα η 'παγίδα του φύλου' που βιώνουν οι κάτοικοι της Γης.

Στον κύκλο του Χάιν καμιά εγκυμοσύνη δεν είναι ανεπιθύμητη, αφού απαιτείται ρητή απόφαση των εραστών για να προκύψει ζυγωτό κύτταρο. Στον πλανήτη Γκέθεν -όπου το φύλο είναι ρευστό και εμφανίζεται μόνο κατά το κέμερ- είναι απολύτως φυσικό στη σειρά διαδοχής να προηγούνται τα παιδιά που έχουν κυοφορηθεί και γεννηθεί από το πρόσωπο της βασιλικής οικογένειας έναντι αυτών που απλώς έσπειρε. Στον *Τρόπο των Βουνών,* ο ολοκληρωμένος γάμος απαιτεί τέσσερα πρόσωπα, με χιαστί ετερόφυλες και ομόφυλες σχέσεις συν μία σχέση ταμπού.

Ποια είναι η αξία της ύπαρξης μιας τέτοιας μεταφοράς σε έναν πλανήτη που είναι γερά πιασμένος στο δόκανο του αμετάβλητου φύλου; Πέραν της προφανούς απελευθερωτικής στο φαντασιακό εξήγησης -που έχει δοθεί από πάρα πολλά πρόσωπα της ΛΟΑΤΚΙ+

κοινότητας ή οποιουδήποτε προσώπου ένοιωσε κάποια στιγμή στιγμή της ζωής του περιορισμένο από τον ρόλο που επιβάλλει το φύλο- η προστιθέμενη αξία στο έργο της Λε Γκεν είναι η δυνατότητα όλων να αντιληφθούν ότι στα 'συμβόλαια ζωής' που συνάπτουμε υπάρχουν πάρα πολλά 'ψιλά γράμματα' που δεν σχετίζονται ούτε με το φύλο, ούτε με τη σεξουαλική προτίμηση των συμβαλλόμενων μερών, όπως νομίζουμε. Η υλική και ψυχική ασφάλεια, τα ελάχιστα εργατικά χέρια που απαιτούνται να συζούν, το ίδιο το οικοσύστημα που μας περιβάλλει κι ένα σωρό άλλα που δεν χωράνε να αναφερθούν εδώ, αναδεικνύονται με αυτόν τον τρόπο.

Η Ούρσουλα κλέβει -είναι η αλήθεια- κατασκευάζοντας αυτές τις παραλλαγές. Για την ακρίβεια δανείζεται με έξοχο τρόπο, πληροφορίες και γνώσεις που η ίδια έχει γνωρίσει από πολύ μικρή μέσα στο ίδιο της το σπίτι. Οι μορφές κοινωνικής οργάνωσης αρχαϊκών φυλών με χωριστά ενδιαιτήματα ανδρών και γυναικών, οι διευρυμένες μορφές οικογένειας που προϋπήρξαν της πυρηνικής, οι τελετές ενηλικίωσης και ο σαμανισμός αντηχούν στο έργο της και αγγίζουν ακόμα και πρόσωπα που δεν έχουν ακούσει τίποτα για όλα αυτά.

Μια λεπτομέρεια ακόμα που έχει σημασία. Στο έργο της Ούρσουλα Κρέμπερ Λε Γκεν, τις παραδόσεις και την πνευματική ζωή τα συναντάμε διαρκώς, όμως τη θρησκεία με την στενόμυαλη, φανατική και εξουσιαστική δομή της δεν τη βρίσκουμε πουθενά.

Υπόθεση εργασίας #4: Αντιστρέφοντας το Οργουελιανό κλισέ της νεο-γλώσσας

Σε ένα εξαιρετικό άρθρο του, ο Λιούς Κολ αναλύει -μεταξύ άλλων, με τα οποία θα μπορούσα να πάω πάσο ή να τα συζητήσω περισσότερο- τη σχέση της Λε Γκεν με τη γλώσσα εστιάζοντας στη γλώσσα της Ανάρες, την εξισωτική γλώσσα που δημιούργησε και μιλά η αναρχική κοινότητα. Δεν έχει νόημα να κάνω αναπαραγωγή των θέσεων του Λιούις εδώ, αφού αξίζει να διαβάσεις ολόκληρη την τοποθέτησή του (theanarchistlibrary.org/library/lewis-call-postmodern-anarchism-in-the-novels-of-ursula-k-le-guin).

θα ήθελα να προσθέσω μόνο το εξής: Το ίδιο ‘κλάδεμα’ στη γλώσσα συμβαίνει στο *1984* του Τζωρτζ Όργουελ στο επίπεδο του αποτελεσματος. Μόνο που εκεί η ‘νεο-γλώσσα’ παράγεται από το Υπουργείο Αλήθειας, δηλαδή έναν μηχανισμό εξουσίας από τα πάνω για τη χειραγώγηση των ανθρώπων. Αντίθετα στην Ανάρες, η εξισωτική γλώσσα Pravic παράγεται από τα κάτω -με τις υποδείξεις γλωσσολόγων και μηχανικών υπολογιστών και από την βούληση της κοινότητας να απεγκλωβιστεί από μια γλώσσα ανισότητας.

Υπόθεση εργασίας #5: Η ουσία της πολιτικής

Στα χρόνια που πέρασαν -κι αυτό εκτιμώ ότι θα ενταθεί στα χρόνια που θα έρθουν- διάφοροι χώροι διεκδίκησαν να προσεταιριστούν την Ούρσουλα Κρέμπερ Λε Γκεν, μόνο που πάντοτε κατέληξαν να απολογούνται για τα κομμάτια της που δεν χώραγαν στο ‘πατρόν’ που είχαν φτιάξει γι’αυτήν. Ο χώρος των εκδόσεων -για τον οποίο αποτελούσε πηγή κέρδους- έχει ακούσει πολλές σκληρές αλήθειες απ’ το στόμα της. Το γυναικείο κίνημα άλλες τόσες, παρ’όλο που υπήρξε σημαντική υπέρμαχός του. Ο αναρχισμός δεν πήγε πίσω, αφού η ικανότητά του να δημιουργεί άτυπες ιεραρχίες και καμουφλαρισμένες εξουσίες δεν έχει αναλυθεί ποτέ καλύτερα από την περίπτωση της Ανάρες.

Σε συνέντευξή της στον Γιούαν Μόνεγκαν για το Structo Magazine ανέφερε: *«Νοιώθω πάντα λίγο άβολα όταν με αγκαλιάζουν οι αναρχικοί. Γιατί -όταν ανήκουν στο δικό μου είδος, είναι πασιφιστές- τους αγαπώ πραγματικά, αλλά εγώ είμαι μια νοικοκυρά της μπουρζουαζίας, δεν ασκώ τον αναρχισμό»*. Τέλος, το New Age δεν τόλμησε καν να την πλησιάσει, παρά τη χρόνια σχέση της και την απόδοση του σημαντικότερου κειμένου του Ταό στα αγγλικά, αλλά και τις πρακτικές διαλογισμού στις οποίες ασκούνταν.

Εκεί που η Λε Γκεν βρίσκεται όπως το ψάρι μέσα στο νερό, είναι στην κοινότητα. Με εξαιρετικά διαφορετικούς μεταξύ τους τρόπους, όλοι οι χαρακτήρες της την επιζητούν για να ολοκληρωθούν. Σαν μια φωνή να τους ψιθυρίζει διαρκώς ότι

κανένας άνθρωπος δεν γεννήθηκε για να είναι μόνος. Ακόμη και ο πιο μοναχικός της χαρακτήρας, ο Όσντεν στο εξαιρετικό διήγημα «Πιο Πλατιά από Αυτοκρατορίες και πιο Αργά» καταλήγει στο τέλος να βρει τη δική του θέση του μέσα στην πιο παράξενη δυνατή κοινότητα, ως άποικος σε έναν πλανήτη διασυνδεδεμένης και αποκλειστικά φυτικής ζωής.

Η αναζήτηση της λειτουργικής κοινότητας που ταιριάζει στο κάθε πρόσωπο με βάση τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες του (ίσως να) είναι το αόρατο τμήμα του παγόβουνου στο έργο της Λε Γκεν, κάτω από την κορυφή του έμφυλου ζητήματος που διακρίνεται πάνω από το νερό. Κατά τον ίδιο τρόπο, το ερώτημα «τι οφείλει να πράξει το πρόσωπο που βιώνει τη διατάραξη της ισορροπίας μέσα του και της καταστροφής των σχέσεων γύρω του για να τις αποκαταστήσει» τίθεται διαρκώς και με αμέτρητες παραλλαγές σε ολόκληρο το έργο της.

Η Ούρσουλα Κρέμπερ Λε Γκεν έγραψε μετρημένους στα δάχτυλα προλόγους σε έργα άλλων συγγραφέων. Ένας από αυτούς βρίσκεται -καθόλου τυχαία- στο βιβλίο του Μάρει Μπούκτσιν, ***Η Επόμενη Επανάσταση***.

Κλείνοντας αυτές τις υποθέσεις εργασίας, θα παραθέσω ένα τμήμα του λόγου που εκφώνησε όταν τιμήθηκε με το *Μετάλλιο Εξαιρετικής Προσφοράς στα Αμερικανικά Γράμματα,* το 2014:

«Νομίζω ότι έρχονται δύσκολοι καιροί, στους οποίους θα χρειαζόμαστε τις φωνές συγγραφέων που βλέπουν εναλλακτικές στον τρόπο με τον οποίο ζούμε τώρα, φωνές που να βλέπουν πέρα από τις χτυπημένες από τον φόβο κοινωνίες μας και τις τεχνολογικές τους εμμονές, προς άλλους τρόπους ύπαρξης. Που να μπορούν ακόμα να οραματιστούν υπαρκτούς χώρους ελπίδας.

θα χρειαστούμε συγγραφείς που να μπορούν να θυμηθούν την ελευθερία: ποιητές, οραματιστές — πραγματιστές μιας διευρυμένης πραγματικότητας. Αυτή τη στιγμή, νομίζω ότι χρειαζόμαστε συγγραφείς που καταλαβαίνουν τη διαφορά ανάμεσα στην παραγωγή ενός εμπορικού προϊόντος και στην εξάσκηση μιας

τέχνης. Το κίνητρο του κέρδους συχνά συγκρούεται με τους στόχους της τέχνης. Ζούμε στον καπιταλισμό. Και η εξουσία του φαίνεται ανυπέρβλητη. Το ίδιο ακριβώς φαινόταν και η ελέω θεού εξουσία των βασιλέων.

(…) Οι άνθρωποι μπορούν να αντισταθούν και να αλλάξουν τις εξουσίες. Η αντίσταση και η αλλαγή συχνά ξεκινούν μέσα στην τέχνη, και ακόμα συχνότερα μέσα στη δική μας τέχνη – την λογοτεχνία. Είχα μια μακρά καριέρα και καλή, και με καλή συντροφιά μάλιστα, οπότε τώρα στο τέλος της πραγματικά δεν θέλω να βλέπω την Αμερικανική λογοτεχνία να ξεπουλιέται ακολουθώντας το ρεύμα. (…) ***Το όνομα της όμορφης ανταμοιβής μας δεν είναι το κέρδος. Το όνομά της είναι η ελευθερία****».*

Υ.Γ. Η Ούρσουλα Κρέμπερ Λε Γκεν προσκλήθηκε από την ανοιχτή οργανωτική συνέλευση να πάρει μέρος στο B-Fest 2017. Χάρηκε ιδιαίτερα για την πρόσκληση, αλλά την απέρριψε εξηγώντας ότι δεν είχε πια τις αντοχές ώστε να ταξιδέψει τόσες ώρες με το αεροπλάνο. Αυτός ήταν, άλλωστε, και ο λόγος για τον οποίο είχε πάψει να βγαίνει από τα γεωγραφικά όρια των Η.Π.Α. τα τελευταία χρόνια. Από όλα τα υπόλοιπα όρια του κόσμου μας είχε δραπετεύσει με επιτυχία από πολύ νωρίς.

Το παρόν κείμενο δημοσιεύεται στο τεύχος της Βαβυλωνίας #20

Αν ο ελεύθερος χρόνος είναι η περιουσία των ευφυών, τότε

γιατί τον σπαταλάμε;

του Γιώργου Κτενά

Η νεφελώδης διαφορετική κοινωνική προσέγγιση που ευαγγελίζονται όλοι σήμερα, χρειάζεται να αναπτύξει ευδιάκριτα χαρακτηριστικά. Να διαυγάσει τα πολλαπλασιαστικά νέα προτάγματα, να λάβει τολμηρά ρίσκα και απευθύνσεις που επιβάλλεται να μεταφέρουν στο επίκεντρο τον άνθρωπο και όχι το κέρδος των πολυεθνικών. Αψηφώντας την υποταγή σε λανθασμένες αυθεντίες, αλλά εντός ενός ευρέως φάσματος κοινωνικών σημασιών που να προκύπτουν με βάση το δημόσιο. Το ρίσκο τής αλλαγής πρέπει να είναι αποφασιστικό, αντι-ηγεμονικό και αυτοθεσμισμένο, προκειμένου να δημιουργηθεί το νέο κοινωνικό φαντασιακό που έχουμε ανάγκη. Η ριζική φαντασία δεν μπορεί να είναι ούτε εξωχρονική ούτε εξωκοινωνική, γιατί δεν μπορεί να υπάρξει κοινωνικό-ιστορικό χωρίς άνθρωπο – Οι ίδιες οι φαντασιακές σημασίες δεν θα υπήρχαν.

Και δεν είναι τυχαίο ότι στον Αριστοτέλη συναντάμε τον ελεύθερο χρόνο ως προϋπόθεση ευτυχίας και χειραφέτησης. Όπως και ο Πλάτωνας, ο Αριστοτέλης είχε οραματιστεί ένα σχήμα Ιδανικής Πολιτείας στο οποίο θεωρούσε πολίτες μόνον όσους μπορούσαν να ασχοληθούν με τη πνευματική δραστηριότητα – Ήταν εκείνοι που είχαν τον ελεύθερο χρόνο για να το πράξουν. Άρα ο ελεύθερος χρόνος λειτουργεί ως προϋπόθεση ευδαιμονίας και ελευθερίας της βούλησης, κάτι που σημαίνει ότι οδηγούμαστε στην ευτυχία μόνο αν υπερβούμε την αναγκαιότητα. Οπότε ο ελεύθερος χρόνος και η αξιοποίησή του αφορά κατεξοχήν το συλλογικό φαντασιακό και τις φαντασιακές σημασίες που αναδύονται από αυτό.

Με το θέατρο να συγκεντρώνει όλα εκείνα τα στοιχεία που τον αναδεικνύουν στις ευχάριστες απολαύσεις της ζωή, άρα σχετίζεται άμεσα με τον ελεύθερο χρόνο και πώς τον αξιοποιούμε. Στην κοινωνιολογική του διάσταση έχει τον ρόλο του υποκατάστατου της κοινωνικότητας. Δηλαδή του συνόλου των

αξιωμάτων που δίνουν νόημα στις πράξεις των ανθρώπων. Αναδεικνύει τη συλλογική και σοσιαλιστική φύση, μακριά από την εμπορευματοποίηση της ρηχής και φτηνής θεμελίωσης της ετερονομίας.

Το θέατρο είναι κοινωνικό εργαλείο, για όποιον γνωρίζει πώς να το αξιοποιήσει ως τέτοιο, που θέτει εξαρχής στο επίκεντρο το ίδιο το παιχνίδι. Γιατί το αντίθετο του παιχνιδιού δεν είναι η σοβαρότητα αλλά η πραγματικότητα. Με αυτή την παιχνιδιάρικη διάθεση αντιμετωπίζει ο Σίμος Κακάλας τον *Καταποντισμό του εγωιστή Γιόχαν Φάτσερ*, στην Πειραματική Σκηνή του Εθνικού, ενός ανολοκλήρωτου έργου του Μπρεχτ για τον μεσοπόλεμο. Έξι ηθοποιοί επί σκηνής και ο Κακάλας σε ρόλο αφηγητή (και κάτι περισσότερο), σε πρωτότυπη μουσική σύνθεση για την παράσταση του Γιάννη Αγγελάκα, θρυμματίζουν τα προσωπεία του θεατρικού καθωσπρεπισμού, αποβάλλοντας το συγκυριακό μπροστά στο μακροπρόθεσμο. Δεν υπάρχουν κεφάλαια, συμφέροντα, υποστήριξη και πλάτες που να «σέρνουν» την παράσταση. Καμία από τις γάγγραινες του ανταγωνισμού που διαπνέουν τις νεοφιλελεύθερες κοινωνίες. Το μουλάρι του κοινωνικού αμοραλισμού φοράει εμπορικό σαμάρι, αλλά εργασίες όπως αυτή για τον Φάτσερ, ελάχιστα γνωστό έργο του Μπρεχτ, όση συζήτηση κι αν σηκώνει ευρύτερα το μοντάρισμά τους, αναβλύζουν γάργαρο και δροσερό νερό. Από αυτό που τόσο πολύ έχει ανάγκη το ελληνικό θέατρο σήμερα.

Πολιτικό Μνημόσυνο για τη Συντρόφισσα Ρούλα

Πολιτικό Μνημόσυνο για τη Συντρόφισσα Ρούλα

Την Παρασκευή 30/11 από τις 20:00μ.μ. στο Νοσότρος θα

διοργανωθεί το πολιτικό μνημόσυνο της Ρούλας και καλούμε όλους τους φίλους και συντρόφους σε μια συνεύρεση τιμής αλλά και ευγνωμοσύνης προς το πρόσωπό της.

Και πράγματι χρωστάμε πολλά στη συντρόφισσα Ρούλα. Δεν ήταν μόνο που υπήρξε για πολλά χρόνια η ψυχή του Νοσότρος με τη συνεχή, ακούραστη και άδολη προσφορά της, αλλά είναι και που διαφύλαγε με απόλυτη συνέπεια το αντιεξουσιαστικό πλαίσιο του χώρου το πιο δύσκολο κομμάτι αυτού του εγχειρήματος. Και αν για κάποιους αυτό φαίνεται αυτονόητο οφείλεται σε αυτούς που κάθε μέρα κάθε ώρα πασχίζουν να διατηρούνται οι αξίες και οι σημασίες σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο κόσμο σχετικοποίησης και ρευστοποίησης των αξιών.

Η Ρούλα ήταν αυτός ακριβώς ο ανθρωπολογικός τύπος της συνέπειας και της αυστηρότητας των εφαρμοσμένων αρχών. Ήταν με άλλα λόγια μια πραγματική Αναρχική. Περισσότερα λόγια δεν θα σήκωνε η Ρούλα διότι δεν την ενδιέφεραν τόσο τα λόγια όσο τα βιώματα. Ας βιώσουμε και εμείς την μνήμη της καλώντας όσες και όσους συμμερίζονται τα ίδια.

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΟΙ ΜΟΥΣΙΚΟΙ:

– Βασίλης Σπυρόπουλος και Ιωάννα Σεράφη
– Μουσική Ακαδημία Nosotros
– Ο Δήμος & ο Πατέρας του (σε Ρεμπέτικα Μονοπάτια)
– TDK90
– ALPHA BANG